

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TELEFONAS (312) 585-9500-1-2-3

Vol. LXXX Kaina 30 c.

ANTRADIENIS - TUESDAY, RUGSĖJIS - SEPTEMBER 23, 1986

Nr. 185

Aušra Nr. 49(89)

Tarybinio kalinio memuarai

VI. Lapienis

(Tęsinys)

Kartą sėdžiu kameroje užsimastęs. Luckus, pamatęs mane susirūpinusį, sako: „Nenusimink, patekti anan pasaulin nereiks pačiam rūpintis — čekistai tuo pasirūpins...“

Prieš paskutinį teismo dieną Luckus sakė, kad prokuroras paprašė teismą jam skirti 10 metų laisvės atėmimo. Kai buvo paskelbtas teismo nuosprendis, Luckus į kambarą nebeatvedė, daugiau su juo nebesusitikome. Su juo vienoje kameroje kalėjime daugiau negu mėnesį.

Luckų nuteisus, mane perkėlė į kitą kambarą, kurios langai buvo į saugumo pastatų kiemą. Netrukus į šią kambarą atkėlė Henriką Jaškūną, areštuotą 1976 m. gruodžio mėn. prieš pat Kalėdas.

Prieš areštą Jaškūnas gyvenė su žmona ir dviem dukrelėmis Jonavoje. Vyresnioji dukra mokėsi Jonavos vidurinėje mokykloje, vienuoliktoje klasėje, o jaunesnioji — technikumė. Jaškūno tėvas gyvenęs Panevėžyje, buvo batsiuvis, komunistas pogrindininkas. Todėl ir sūnus Henrikas pokario metais dirbo milicijoje Panevėžyje. Ten bedirbant ir buvo suimtas. Nuteistas 25 m. laisvės atėmimo. Bausmę atliko Vorkutoje, angliu kasyklose. Po Stalino mirties, iškalėjęs apie 10 m., buvo paleistas į laisvę. Grįžęs į Lietuvą, valdžia jam neleido apsigyventi Panevėžyje, todėl apsigyveno Jonavoje. Sakė esąs savamokslis, bet turėjo literatūrinių gabumų. Rašydavo lietuviškai ir rusiškai. Taip pat mokėjo piešti. Savo samprotavimus valstybės valdymo bei tvarkymo klausimais rašydavo į sąsiuvinius, paduodavo čekistams ir prašydavo, kad siųstų į Maskvą vyriausybei. Jį tardė ypatingai svarbių bylų vyr. tardytojas papulk. Kovaliovas.

Jaškūnas kameroje kalbėdavo:

— Komunistai eina senosios Rusijos carų pėdomis, tik prisidengę, tarsi skraiste, socializmu. Pradžioje bolševikai paskelbė carų sudarytas slaptas sutartis, kurių liaudis nežinojo, ir patys žadėjo tokiomis priemonėmis nesinaudoti. Bet taip buvo neilgai. Netrukus jie pradėjo veikti kaip ir carai, tik intensyviau: sekimas, papirkimai, slapti susitarimai, represijos ir t.t. Partijos XX suvažiavimas tai pripažino. Kadangi buvo panašūs tikslai, todėl ėmėsi ir panašius priemonių. Leninas pripažino mažoms tautoms teisę savarankiškai apsispręsti ir išstoti iš Tarybų Sąjungos. VIII-me partijos suvažiavime vienas iš bolševikų partijos vadų pasakė: „Visa išpūsta apsisprendimo teisė neverta supuvusio kiaušinio“.

Mūsų kamara buvo apie 5 m ilgio ir apie 3 m pločio. Joje būdavo karšta ir tvanku. Nors būdavo išsirengę kaip vasaros metu Palangos plažėje, bet vistiek buvo per karšta. Nuo tvankumo ir šilumos būdavo kaip apsvaigęs. Neatsimindavau vakare, ką valgiau pietums. Kodėl šią kambarą žiemą vasarą taip kaitino, aš nesuprantu. Be to, dar ji dvokdavo. Pirmiausia, kampe stovė parašė (naktynpuodis). Į jį įpildavo vandens su kalkėmis, uždegdavo plastmasiniu dangčiu, bet vis tiek nesulaikydavo parašės kvapo. Dvokė ir žmonių prakaitas. Mes praktikavome nuo karščio ir nuo vargingo gyvenimo. Dvokė ir iškvėpuotas oras. Pagaliau čia buvo ir kalinių duona, mėsa ir kiti produktai. Karštyje ir drėgmėje viskas greit pelėjo ir gėdo. Viskas liejosi į bendrą dvoką. Turėjome pakankamai duonos, bet oro, oro, oro... stigo! Dusdavome, nebuvome kuo kvėpuoti. Dėl oro trūkumo ir miegas būdavo labai prastas.

(Bus daugiau)

Pirmą kartą sovietai girdi viešą kritiką

Jurmala. — Amerikos diplomatai, kurie dalyvauja šioje konferencijoje — simpoziume, neatsimena, kad būtų bet kada nors praeityje buvusios tokios viešos diskusijos Sovietų Sąjungoje, kaip kad dabar vyksta okupuotoje Latvijoje.

Šio forumo klausytojus sudaro 2,000 vyriausybės parinktų rusų ir latvių, kaip sako New York Times. Jie seka vykstančius debatus tarp amerikiečių delegacijos ir sovietų oficialiųjų žmonių. Jie taip pat gali klausyti amerikiečių įvairiausių klausimų. Dažnai jie išgirsta stiprią savo valdžios kritiką iš amerikiečių, ko nėra dar net girdėję. Nuostabu, kad šie debatai yra perduodami ir per latvių televiziją. Latvių susidomėjimas yra nepaprastai didelis. Pertraukę metu amerikiečiai visada yra apsupti latvių būrių ir sekiojami, lyg jie būtų kino žvaigždės. Mark Palmer, kuris yra paskirtas ambasadoriumi Vengrijai, dažnai pasirašinėja autografas latviams.

Mirė kun.

Juozas Juškaitis

Žiniomis iš ok. Lietuvos, rugsėjo 4 d. Žemajoje Panemunėje palaidotas kun. Juozas Juškaitis, 64 metų. Buvo Vilkaviškio vyskupijos Žem. Panemunės ir Kretkampio būty kino žvaigždės. Mark Palmer, kuris yra paskirtas ambasadoriumi Vengrijai, dažnai pasirašinėja autografas latviams.

Valstybės sekretorius George P. Shultz, kairėje, ir Sovietų Sąjungos užsienio reikalų ministras Eduard A. Shevardnadze, dešinėje, pirmojo bendro delegacijų pasitarimo metu Washingtone.

Rytų — Vakarų paktas

NATO ir Varšuvos šalių susitarimas

Stockholmas. — Po dviejų su puse metų trisdešimt penkių tautų NATO ir Varšuvos pakto atstovų pasitarimai baigėsi. Pirmą kartą sutarta, kad Rytai ir Vakarai iš anksto praneš savo kariuomenių judėjimo planus Europoje. Tai apima tą žemės plotą nuo Atlanto iki Uralo kalnų. Susitarimas leidžia daryti patikrinimus abiejose pusėse, kad būtų išvengta stovėjimo karu. Ir tai yra pirmas toks plataus masto pasiektas susitarimas po 1979 m., kai buvo pasirašytas strateginių ginklų apribojimo paktas.

**JAV delegato
komentarai**

Amerikos delegacijos vadovas Robert Barry spaudos konferencijoje aiškino, kad nors pagaliau visi pasiekė susitarimo, tačiau jis esąs ne visai laimingas, nes ne viską galėjo pranešti, kaip Amerika norėjo. Šios rūšies pasitarimuose nėra vienas negalėjęs gauti to, ko norėjo. Tai pirmieji žingsniai, pagal šį delegatą, ir dar daug reikia padaryti, kol bus pasiektas tikras ginklų kontrolės paktas, tačiau geriau toks susitarimas, negu kad nebūtų jokio.

Sovietų delegacija dar laukia paskutinio žodžio iš Kremliaus, bet nepratoma jokių pasikeitimų. Pirmadienį visos delegacijos baigiamajame posėdyje pasirašo paktą. Nežiūrint Amerikos ir Sovietų Sąjungos įtemptų santykių Daniloffo reikalu, šis susitarimas žymi ir Sovietų Sąjungos norą dalyvauti pasaulio tautų, o ypač Europos, reikaluose.

Susitarimas saisto visas Varšuvos pakto šalis ir visas Nato organizacijai priklausančias valstybes ir kai kurias kitas Europos valstybes, išskyrus Albaniją. Šiuo susitarimu nesumažinama dabar turimų kariuomenių ir ginklų, bet leidžiama tikrinti kiekvienos šalies karines pajėgas, kad būtų užtikrintas Europos saugumas. Kaip visa tai vyks praktikoje, tik ateitis parodys.

**Mažėja karo
galimybės?**

Pradedant sausio 1 d., kiekviena šalis turi pranešti iš anksto savo kariuomenės ir ginklų, jei dalyvaus 13,000 karių ar daugiau ir jei manevruose bus 300 tankų.

Bet jei bus 17,000 karių, tada privalo pakviesti visų pasirašiusių šalių stebėtojus. Jūrų ir lėktuvų pratimai į šią sutartį neįeina.

Patikrinimai galimi ir iš oro, tik tokiu atveju tikrinamoji šalis privalo duoti savo lėktuvams ir fotografuoti karių pratimus. Sovietų delegacijos vadovas Oleg Grinevsky išsireiškė, kad naujoji sovietų vyriausybė, Gorbačiovo vadovaujama, daro daug pakeitimų ir nori bendradarbiauti su Vakarais, bet to paties laukiam ir iš Vakarų valstybių. Vakarų diplomatai mano, kad, jei sovietai sutiko leisti inspektuoti savo karinius telkinius, reikia manyti, kad jie bus sukalbamesni ir atominių ginklų sumažinimo klausimuose. Ne paslaptis, kad ir sovietai yra nustebe, jog NATO šalių kariuomenių susigrupavimai bus galimi panašiai inspekcijai.

Pagal visą tą komplikuoatą sistemą, NATO, Varšuvos pakto šalis ir neutralios Europos valstybės privalo kiekvienais metais pristatyti savo planuojamų karinių pratimų kalendorių iki lapkričio mėn. 15 d.

Tik 18 m. laisvėje

41 senatorius pasirašė laisvę Gorbačioviui, kuriame prašo išleisti sunkiai sergantį ukrainiečių žmogaus teisių gynėją Yurij Shukhevych, nes „viršūnių susitikime jūs ir prez. Reaganas praeitą lapkritį pasisakėte, kad mūsų abi tautos sutaria humaniškus reikalus risti kooperavimo dviasioje. Pagal tai, mes prašome peržiūrėti Shukhevych bylą ir atleisti jį nuo vidinio ištėrimo“.

Pagal kriminalinio kodo 100 skyrių, jis gali būti paleistas, nes yra rimtas ligonis.

Kalėjime esąs ukrainiečių žmogaus teisių gynėjas iš savo 52 m. amžiaus 34 yra pralėdęs kalėjime, darbo stovyklose ir internavime. Pirmą kartą jis buvo suimtas, kai buvo tik 15 m. amžiaus, už tai kad atsiskakė išduoti savo tėvą, kuris buvo pagrindžio veikėjas. Tą dieną, kada jis turėjo būti paleistas, jis vėl buvo areštuotas už tariamą propagandą prieš sovietus ir nuteis-

TRUMPAI IŠ VISUR

— Japonijos ambasadorius Maskvoje buvo pakviestas į Užsienio reikalų ministeriją, kur Sovietų Sąjunga įteikė demarsą, protestuodama prieš Japonijos nutarimą jungtis į strateginės gynybos iniciatyvos programą kartu su Amerika.

— Kinijos žinių agentūra praneša, kad Kinija ir Sovietų Sąjunga pasirašė naują konsultacinę sutartį po intensyvių aukšto rango pareigūnų pasitarimų.

— Lietuvos knygute, kurią paruošė kun. J. Prunskis, tarp JAV kongreso narių, laikraštinių, valstybinių ir kitų amerikiečių jau paskleista 80,000 egz.

— Kongr. Benjamin A. Gilman pasiūlė kongrese rezoliuciją Nr. 384, kuria pasmerkiama Sovietų Sąjungos nusikaltimai pašto patarnavimų srityje. Reikalaujama plačiau tai iširti ir iškelti tarptautinėje paštų konferencijoje. Amerikos Lietuvių Taryba savo raštu kongresmanui Benj. Gilman priminė ir Amerikos lietuvių patiriamas Sovietų pašto skriaudas, prašydama toliau vesti kovą prieš tokius nusikaltimus.

— Specialių investigacijų įstaiga, bendradarbiaudama su Sovietų KGB, daro žygį, kad amerikiečiai, kuriems dėl nacių karo nusikaltimų atimta pilietybė, būtų deportuojami į Sovietų Sąjungą. Tai būtų jų tremimas į vergų darbų lagerius ir mirtį. Amerikos Lietuvių Taryba ryšium su tokio tremimo projektu kreipėsi į prezidentą Reaganą, prašydama, kad tokie nežmoniški tremimai nebūtų vykdomi.

— Lyric opera Chicagoje pradėjo 32 sezoną praeitą šeštadienį, o Chicago simfoninis orkestras savo 97 sezono pradeda šį trečiadienį.

— Korėjos radikalų grupė su protesto plakatais pasitiko atvykusį Japonijos premjerą Nakasone į Azijos sporto žaidynių atidarymą Seoulo mieste.

tas 10 m. kalėjimo bausme. 1968 m. buvo išleistas, bet be teisės grįžti į Ukrainą dar penkiems metams. 1972 m., kadangi ir vėl neišdavė savo tėvą, buvo suimtas ir nuteistas dešimčiai metų darbo stovykloje ir penkiem metam be teisės gyventi Ukrainoje. Dabar yra darbo stovykloje Tomske, Sibiro rajone.

Pasitarimai be nutarimų

Veda į viršūnių konferenciją

Washington. — Prez. Reagan netikėtai turėjo susitikimą su Sovietų Sąjungos užsienio reikalų ministru, kuris buvo atvykęs tartin su Valstybės sekret. Shultz. To susitikimo metu jis svečiui Shevardnadze labai aiškiai pasakė savo nuomonę apie Sovietų atsakymą leisti Amerikos žurn. grįžti į Ameriką, kaip praneša Baltieji rūmai. Tačiau negauta aiškaus atsakymo iš Sovietų ministerio, o vietoje to jis įteikė prezidentui Gorbačiovo laišką, kuriame yra atsakymas į liepos mėnesį siųstą laišką nusiginklavimo reikalais.

**Nori pasirašyti
sutartį**

Gorbačiovas, kuris lanko įvairias sovietų provincijas, Stavropolyje pasakė, kad jis pasiuntęs prezidentui laišką apie antrosios viršūnių konferencijos galimybes. Ten jis sakė, kad tokiam pasitarime turėtų būti sutarta sustabdyti atominių ginklų bandymą ir išvežti vidutinio nuotolio Sovietų ir Amerikos raketas iš Europos. „Kodėl mes turėtume būti sutarta sustabdyti atominių ginklų bandymą ir išvežti vidutinio nuotolio Sovietų ir Amerikos raketas iš Europos. „Kodėl mes turėtume būti sutarta sustabdyti atominių ginklų bandymą ir išvežti vidutinio nuotolio Sovietų ir Amerikos raketas iš Europos.“

— „mums reikia pasirašyti sutartį“. Jo pastabos buvo transliuojamos per sovietų radiją ir skelbiamos Tass žiniose. Kartu su juo buvo ir jo žmona Raisa, apie kurią buvo pasklidęs gandas, kad sužeista kažkokiame atakoje. Gorbačiovas dar pridėjo, jog Vakarų kariniai sluoksniai Daniloffo bylą išnaudoja, kad pasunkintų nusiginklavimo pasitarimus, lygiai taip pat, kaip ir 25 sovietų misijos diplomatams paliepiamas apliešti Ameriką.

Prez. Reagan ir Shultz davė suprasti, kad vidutinio nuotolio raketų klausimu Europoje bus galima susitarti, tačiau tai nereiškia, kad ir kitų atominių bandymų bus atsakyta. Penktadienį ir šeštadienį vykusiuose pasitarimuose, kurie buvo pirmieji po Genevos viršūnių konferencijos, pirmuoju punktu buvo Daniloffo reikalas.

**Pokalbis be
liudininkų**

Shultz ir Shevardnadze kalbėjosi vieni 2 val. ir 45 min. sekretoriaus įstaigoje, kai tuo metu jų delegacijų nariai gėrė kavą. Praslydusiose žiniose sakoma, kad sekretorius Daniloffo reikalą iškelė, kaip conditio sine qua non, gi Shevardnadze manęs, kad per daug reikšmės skiriama Daniloffui, o mažiau nusiginklavimo susitarimui, kas ir Gorbačiovo laiške pasakyta. Pasibaigus pokalbiui, sekretorius paskambino prezidentui. Paspakajo apie pokalbį ir per užpakalines duris išvyko abū

— Pierre S. du Pont IV, kuris yra vienas iš tos šeimos, kuri valdo du Pont chemikalų kompanijos turtus, pirmasis pasiskelbė respublikonų prezidentiniu kandidatu 1988 rinkimuose.

— Jane Byrne, buvusi Chicago miesto merė ir gerai pažįstama lietuviams, paskelbė savo kandidatūrą 1987 metų Chicago mero rinkimuose. Šiuo metu turi būti surinkta maždaug 5,000 parašų, kurie nominuotų ją Chicago mero postui.

pas prezidentą. Kad išvengtų žurnalistų, jie į Baltuosius rūmus įėjo taip pat per užpakalines duris. Nebuvo leista fotografuoti nei privataus pokalbio Valstybės departamente, nei pas prezidentą. Kai ėjo pietauti, Shevardnadze nebuvo pakviestas, tuo pareiškiant Baltųjų rūmų šaltumą.

Penktadienį, 3 val. popiet, visa Sovietų delegacija sugrįžo į Valstybės departamentą pirmą ir pilnai pasitarimų sesijai, kurią jau buvo galima fotografuoti. Šeštadienį pasitarimai buvo tęsimi, nežiūrint, kad nebuvo Daniloffo klausimas išspręstas. Užtoko pažado, kad jis bus greitai sutvarkytas.

Šeštadienio posėdžiuose nuotaika buvo geresnė. Buvo kalbama apie vidutinio nuotolio raketų sumažinimą Europoje, regionines problemas, žmogaus teisių lauzymą, kultūrinio, mokslinio ir auklėjimo bendradarbiavimą bei Amerikos ir Sovietų konsulatų steigimą. Valstybės sekret. Shultz priėmė užsienio ministerio Shevardnadze pakvietajam pietums sovietų ambasadoje, gi penktadienio vakare sovietų delegacija vakarieniavo pas Shultzą.

Baltųjų rūmų kalbėtojas pabrėžė, kad nors diskusijos ir tęsiamos toliau, bet Daniloffo reikalas nėra užmirštas. Jis tebėra centriniu klausimu. Maskvoje tebekartojama visa ta istorija apie jį kaip apie šnipą. Tiek Daniloffas, tiek ir Zakarovas yra savo ambasadorių priežiūroje ir negali abu išvykti namo. Politiniai komentatoriai negali suprasti, kodėl taip elgiamasi.

**Maskva tebesiekia
konferencijos**

Aiškėja, kad Maskva nori nustatyti viršūnių konferenciją datą, tačiau JAV to vengia, kol nebus išleistas Daniloffas. Washingtonas siekia, kad sovietai išleistų amerikietį daugiau žydu, nutrauktų ginklų tiekiamą Pietų Afrikos valstybių sukiliams ir pasitrauktų iš Afganistano bei nesikštų į centrinės Amerikos reikalus. Kalbant apie šiuos klausimus, iš Amerikos pusės dalyvavo ir viceadmiralis John Poindexter, kuris yra prezidento patarėjas saugumo reikalams.

Europoje Londono ir Vokietijos spauda taip pat daug rašo apie Daniloffo pagrobimą, vieni remia Amerikos elgesį, kiti kritikuoja. Paryžiaus ir Ispanijos spauda kelia mįslę, ar Gorbačiovas kontroliuoja ir KGB veiklą; kai kurie faktai rodo, kad KGB nėra palanki antrajam viršūnių susitikimui. Amerikos balsas ir Europos Laisvės radijas nuolat siunčia apie tai žinias už geležinės uždangos.

KALENDORIUS

Rugsėjo 23 d.: Linas, Teklė, Baumilė, Galintas, Kernius, Taga.

Rugsėjo 24 d.: Gerardas, Ema, Gedvinas, Sana.

ORAS

Saulė teka 6:39, leidžiasi 6:49.

Saulėta, drėgna, protarpiais galima lietus. Temperatūra dieną 81 l., naktį 62 l.

KELIAS Į SVEIKATĄ

NESIBGTI IR SVEIKTI PAJĖGUMO UGDYMAS
KELIAS Į SVEIKATĄ, 6515 So. California Ave., Chicago, Ill. 60629
JONAS ADOMAVIČIUS, M.D.

DEVYNERIOPAI ŠALINK RĖMENS ĖDIMĄ

Klausimas. Jau nebegaliu pakęsti rėmens ėdimo — patar- kit ką daryti. Gydytoja sako, kad turi išvaržą diafragmoje (hiatus hernia). Patarė vaist- us naudoti, bet jie man rūkan- čiai mažai ką padeda. Ką man daryti? Ačiū iš anksto už pagalbą.

Atsakymas. Vaistai čia paskutinėje vietoje nau- dojami. Pirm turėtų būti šiuos darbus — jie net devyniopi.

1. Liaukis rūkčius, jei dar rū- kai. Jei negali liautis visiškai — tai nors sumažink gerokai. Rūkantieji negali pasiluosuoti nuo rėmens ėdimo toje ligo- je. Jau vien nustoymas erzi- nimo stemplės nikotinu čia daug padės. Tada nereikės versti bėdos ant gydytojo duotų vaistų. Aišku, kad nepil- dai gydytojo nurodymų. O gydytojas neturi policininko Tamstai prižiūrėti. Taip vargs- ta milijonai pacientų einančių savais keliais įvairiose ligose. Sugrįžk į tikrai lietuvišką gyvenimą — apsieik be tos smarvės.

2. Venk kiekvieno mais- to, kuris Tamstai sukelia rėmens ėdimą. Apsieik taip pat be kavos (ir be kofeino to- kios), be alkoholio įvairiau- siame pavidale. Stumk tolyn nuo savęs šokoladą ir riebyk maistą. Šitai, griežtai pildyk, nežiūrind kad ir būtum prisie- kusi „poniūčių kavučių“ lankytoja.

3. Pavalgius nesi- lankstyk ir nešokinėk — tada nurytas maistas neat- silies ir stemplė ir nesukels rėmens ėdimo.

4. Valgyk dažnai ir po mažai: visuomet taip elkis. Svečiuose neryk, kaip sma- kas, nors ir gardžiausia valgi- Ten venk Napoleono ir kitoki- ū tortų — jie saldumais ir riebumais pertekę. Valgy- dama šešis-aštuonis kartus dienoje, paskutinį kartą valgyk bent keturias valan- das prieš eidama guliti lovon.

5. Atleisk diržą — susiri- šimą keliose vietose. Geriausiai visai nesuveržk vidurių — ant petnešų tegul laikosi rūbai. Dėvėk laisves- nius rūbus, tiek viršutinius, tiek apatinius. Jokiu būdu nesivaržyk gorsetais.

6. Klausyk gydytojo patarimo sumažinti svorį. Nesakyk, kad viskas taip gar- du, kad negaliu nepridėjus svorio gyventi. Neprašyk gydytojo vaistų svorio nume- timui. Tokių nėra, tik lengva- tikių mulkimui kai kada jie prirašomi.

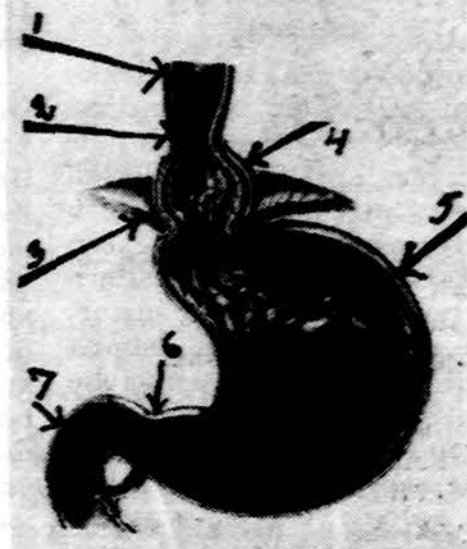
7. Miegok lovos galvu- galį pakėlusį 6 ar 9 inčiais aukščiau. Padėk po lovos ko- jomis plytas ar knygas.

8. Pagal gydytojo nuro- dymus naudok vaistus. Ge- ras vaistas tam reikalui yra Gaviscon tabletės. Jos gau- namos be recepto. Laikyk jas sausai ir pastovioje kambario temperatūroje. Jų negalima ryti — reikia tik čiulpti: po dvi ar keturias (pagal nusikun- dimų stiprumą) po kiekvieno valgio ir einant guliti. Sučiul- pus užgerti puse stiklinės van- deniu.

9. Jei čia minėtus astuo- nis tuo reikalu pateiktus medi- ciniškus prisakymus įvykdy- si-greičiausiai daugiau tuo reikalu gydytojo nereikės aplankyti. Priešingai esant- tarkis su juo nedelsdama.

Daugiau žinių apie tokia išvaržą įsisominkime diafrag- minės išvaržos esmėje nuodug-

niau, nes rėmens ėdimo nesu- tvarkius, stemplėje atsiranda gleivinės sujaudinimas, joje žaizdelių atsiradimas ir stemp- lės susiaurėjimas. Tada val- gis sunkiau nuryjamas, ar visai negalimas esti maitini- masis. Tada tenka buzuoti-pla- tinti stemplės spindį, ar net operuoti tokią išvaržą. Opera- cija sunki, ne visada sėk- minga. Todėl visi imanomais būdais bėkime nuo tokio var- go. Čia negalima minėtų devy- nių patarimų nepildyti, ar tik po truputį kiekvieną pildyti. Kol dar laikas eikime savo stemplėi pagalbon. (žiūr. paveikslą 1). Tai stemplės perėjimas pro diafragmą į skrandį, o skrandžio atsivė- rimas į dvylikpirštę žarną.

1. Tai stemplė (esophagus) — tai vamzdelis pro kurį maistas patenka į skrandį.

2. Tai stemplės dalis vadi- nasi apatinis (yra, mat dar ir viršutinis — aukštai prie kak- lo) stemplės uždarytojas — sfinkteris. Jis medicinoje vadi- namas lower Esophageal sphincter, trumpiau LES. Tai raumeninis vožtuvas, kuris kaip vartai atsidaro ir pralei- dzia nurytą maistą į skrandį. Jis užsidaro, neleidzdamas skrandžio turiniui atsilieti į stemplę atgal.

3. Tai diafragma — raume- ninė danga skirianti krūtinės laštą nuo vidurių ruimo. Per diafragmoje skylę (hiatus) atsidiarymas) praeina stemplė. Toji diafragmos skylė vadi- nasi stemplinė anga (eso- phageal Hiatus).

4. Tai Hiatus Hernia (diafragmos hernija-išvarža). Ta skrandžio dalis normaliai esti žemiau diafragmos. Kai minėtas sfinkteris reikiamai neužsidaro, skrandžio rūgš- taus turinio dalis patenka atgal į stemplę ir sukelia deginantį jausmą — rėmens ėdimą. Gali būti atraugėtos ir maisto dalelės. Stemplėje reakcija esti, paprastai, šarmi- nė. Todėl rūgštus skrandžio turinys labai erzina stemplės gleivinę. Tada gali atsirasti jau minėti stemplės paki- timai.

Jonas Kaunas ir Agutė Galinauskienė klausosi sveikatos patarimų Alvdvo pažmonyje Lietuvo sodyboje. Nuotr. M. Nagio

V.D. Šaulių rinktinės Dainos vienetas su talkininkais repetuoja gies- mes ir dainas, kurias dainuos Tautos šventės minėjime Alvdvo pažmonyje Lietuvo sodyboje. Prie pianino vadovas muz. Juozas Sodaitis. Nuotr. M. Nagio

5. Tai skrandis. Kartais jo sienelių judėjimai — maisto smulkinimas — maišymas gali būti lėtas. Tada lėtai maistas tuština iš skrandžio į dvylikpirštę žarną. Tai irgi gali sukelti atsiraugėjimą maistu ir dėl to rėmens ėdimą.

6. Pagaliau yra skrandžio gale vožtuvas praleidžias skrandžio turinį į plonų žar- nų pirmąją dalį, vadinamą dvylikpirštę žarną, (duodenum). Tas vožtuvas vadinasi Pylorus. Kai jis rei- kiamai neužsidaro — tada tul- zis, normaliai esanti plonose žarnose, patenka atgal į skrandį, o iš jo į stemplę. Tul- zis yra labai karti — ji labai jaudina stemplės gleivinę. Tada irgi gali atsirasti minėti stemplėje pakitimai, o taip pat ir rėmens ėdimas.

7. Dvylikpirštė žarna (duodenum).

Greitoji pagalba smarkiai pakilus kraujospūdžiui

Klausimas. Man dažnai smarkiai pakyla kraujospū- dis. Po nuovargio ar susijau- dinimo taip atsitinka, saky- sim, taip nutiko grįžus iš Lietuvos. Šiaip aš turiu vaist- ais ir dieta sukontroliuota kraujospūdi. Ką taisyje atvejais man daryti, kai vakare ir gydytojo prisieikau ne visada pavyksta? O liginėn vien labai daug kainuoja.

Atsakymas. Visai saugus vaistas tokiais atvejais paim- tinas yra po liežuviu imamas Procridia. Jis sumažina abu kraujospūdžio skaičius net už dešimties minučių. Didžiausio veikimo pasiekiamą už pusvalandžio. Veikimas tęsiasi daugiau dvejų valandų. Kai kuriems tokiems pacien- tams nepriseina vykti liginėn tokio reikalo sutvar- kymui. Todėl dabar kiekvienas pakeltą kraujospū- di turintis pensininkas tegul paprašo savo gydytojo to vais- to recepto. Tą vaistą kiek- vienas turėkite su savimi, kad prireikus galėtumėte gelbėti nuo pavojingai pakilusio krau- jospūdžio.

Kai diabetikas bijo akies kataraktos operacijos

Klausimas. Mano vyras turi cukraligę ir pradėjo nela- bai gerai matyti. Gydytojas rado vienoje akyje pavojingą kataraktą ir patarė operuoti. Mano vyras operacijos bijo,

nes jis turi kitokių negerumų raumenyse ir sąnariuose. Kaip tokiu atveju mums reikėtų elg- tis?

Atsakymas. Išsirtis vyras pas vidaus ligų gydytoją ir tas patars, ar jis gali operuotis. Cukraligę greitina sklerozę ir akies lęsiuko padrumzėjimą. Tas padrumzėjimas vadinasi katarakta. Turi operuotis ilgai nelaukdamas, nes vėliau jokia operacija gali negrąžinti regė- jimo. Mat, ilgai kataraktos neoperuojant sugenda optinis (regėjimo) nervas. Tada žmogus esti aklas, net ir po kataraktos operacijos. Todėl vykdykite savo gydytojo nuro- dymus, visai nekreipdami dėmesio į turimus kitokius kūnų menkniekius.

„GRANDINĖLĖ“ ŠOKS HAMILTONE

KLB Šalpos fondo Hamil- tono skyriaus komiteto kvie- čiamą į Hamiltoną atvyksta iškilioji Clevelando šokių grupė „Grandinėle“, vadovau- jama Liudo ir Aleksandro Sagių. Koncertas įvyks spalio 19 d., sekmadienį, 3 val. p.p. Westdale gimnazijos mokyk- loje 700 Main St., W. „Gran- dinėlė“ atvyksta ketvirtą kartą ir visada buvo publikos sutikta su didžiausiu entu- ziazmu.

Ši šokių grupė savo veiklą pradėjo 1953 metais ir kelių metų laikotarpyje išaugo į savitą sceninių šokių vienetą, kur liaudies šokių atlikime ie- škojo įvairumą, interpretacijos natūralumą ir pilnumo. „Grandinėle“ nuo 1960 metų pradėjo ruošti pilnas šokių programas — spektaklius. Šie spektakliai apima ne tik pasakius stiliuotus mūsų šokius, bet atskleidžia lietuvi- so buities, papročius, so- dziaus žmonių gyvenimo dalį. Visi „Grandinėlės“ spektak- liai yra palydimi sceninių šokių kapeloms.

Clevelando „Grandinėle“ su šokių spektakliais aplankė eilę didžiųjų Amerikos ir Kanados miestų po kelis kartus. 1970 metais koncertavo Pietų Amerikoje, kur pirmą kartą lietuviškų šokių programos buvo atliktos Kolumbijos ir Venezuelos miestų teatrų scenose. 1972 metų vasarą lankėsi Europoje ir su dideliu pasisekimu koncertavo Angli- joje ir Vokietijoje, lankėsi Romoje pas popiežių Paulių VI. 1973 metais „Grandinėle“ gastroliavo Los Angeles mieste ir koncerto metu visa pro- grama buvo nufilmuota ir pagamintas 45 minučių fil- mas „Grandinėle prie Ramio- jo vandenyno“. Aplankė ir tolimąją Australiją. Minint šv. Kazimiero 500 metų sukak- tį, „Grandinėle“ vėl buvo iškviešta į Romą, kur šoko ir giedoj.

„Dirva“ 1986 balandžio 24 dienos laidoje po spektaklio Philadelphiaje rašė: „Dirgen- tės Ritos Klhorienės mostui paklusa orkestras ir salę pripildė muzikos garsai, o scena gražūs, energingi, jaunyste žydyntys šokėjai. Nuo pirmo šokio „Iš toli ir iš aplin- kui“, iki paskutinio „Sudiev“,

Kaip dažnai kortisoną galima leisti injekcijomis?

Klausimas. Mano žmona turi sunkų reumatoidinį artri- tą. Du sąnariai jos yra sun- kiai paliesti. Norime, kad gydytojas leistų kortisoną, bet jis atsisako dažnai taip dary- ti. Kaip dažnai tokiais atvejais galima minėtas injekcijas į sąnarius leisti?

Atsakymas. Kai vienas ar du sąnariai esti reumatoidinio artrito paliesti, geriausias gydymas bus kas pusmetis kortisono injekcija. Nedaž- niau! Žinoma, turi žmona plaukioti šiltame vandenyje besigimnastikuodama ir imti gydytojo nurodymus. Būtinai turi pildyti gydytojo nurodymus, o ne fantazuoti bei savo pažistamų klausyti, savo gydytojo patarimo nebo- jant. Šiuo atveju Tamtos gydy- tojas yra teisus — jo klausykite!

Pensininko apsinuodijimas aspirinu

Klausimas. Mano kaulų susidėvėjimui (osteoartritui) gydytojas patarė imti apvil- tas aspirino tabletes. Aš pradėjau neprigirdėti — ar tai yra ženklas, kad man aspiri- nas kenkia?

Atsakymas. Geriausias vaistas aspirinas yra Tams- tos minimai ligai. Tik pensin- kinkai jį turėtų naudoti atsar- giai — gydytojo žinioje

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY (USPS-161000)

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.
Second class postage paid at Chicago, IL.
Subscription Rates: \$53.00, foreign countries \$53.00.
Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitlytojo adreso, gavus iš jo mokestį, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metama 1/2 metų 3 mėn.		
Chicago ir Cook County	\$53.00	\$30.00	\$20.00
Kanadoje (U.S.A. dol.)	\$53.00	\$30.00	\$20.00
Užsienyje (.....)	\$53.00	\$30.00	\$20.00
Kitur — Amerikoje	\$53.00	\$30.00	\$20.00
Savaitinis (Seštad. pried.)	\$30.00	\$19.00	—

- Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.
- Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija straipsnius taisyti savo nuožiūra. Nesunaudoję straipsnių nesaugo. Juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už atel- bimų turinį neatsako. Galutiną kainos prišūniamas švelnus prašy- mą.

DR. IRENA KURAS
KODKIU IR VAIKŲ LIGOS SPECIALISTĖ
MEDICAL BUILDING
3200 W. 81st Street
Ofiso tel. RE 7-1168
Rezid. 385-4811

Dr. Tumasonis ofisa perėmė
DR. S. LAL
SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS
2454 W. 71st Street
434-2123
Pirm. 2-7. Antr. ir ketv. 9-12. Penkt. 11-2

Ofs. tel. LU 5-0348; Rez. PR 9-5533
DR. FRANCIS MAZEKA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4255 W. 63rd St.
Val. pagal susitarimą: pirm. ir ketv. 12-4, 6-9; antr. 12-6; penkt. 10-12; 1-6.

Ofs. 735-4477;
Rez. 246-0067; arba 246-6581
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR EMOCINĖS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

Ofs. tel. — 582-0221
DR. JANINA JAKŠEVIČIUS
JOKŠA
VAIKŲ LIGOS
6441 S. Pulaski Rd.
Valandos pagal susitarimą

6132 S. Kedzie Ave., Chicago
WA 5-2670 arba 489-4441
DR. K. A. JUCAS
ODOS LIGOS
KOSMETINĖ CHIRURGIJA
Valandos pagal susitarimą

Ofiso tel. — 582-0221
DR. ALGIRDAS KAVALIŪNAS
Specialybė vidaus ir kraujo ligos
Nechirurginis išsiplėšusių venų ir hemoroidų gydymas
5540 S. Pulaski Road. Tel. 595-2802
Valandos pagal susitarimą
Penkt., antr., ketv. ir penkt. Reikalui esant atvažiuoju ir į namus.

DR. JOVITA KERELIS
Dantų Gydytoja
TRADE CENTER BUILDING
9525 So. 79th Avenue, Hickory Hills
(Ant 95th St. 1 blokas į rytus nuo Roberts Rd.)
Tel. 598-8101 Val. pagal susitarimą

Tel. RE-liance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
Lietuvio gydytojas
3925 West 59th Street
Val. pirm., antr., ketv. ir penkt. nuo 12-3 val. popiet ir 5-7 val. vak. Treč. ir šešt. uždaryta

Tel. ofiso ir buto: OLympic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave. Cicero
Kasdien 1 iki 8 val. vak. išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. popiet

DANTŲ GYDYTOJOS
DR. IRENA KYRAS
PROSTHODONTICS — karūnelės, titeliai, plokštelės ir bendroji praktika.
DR. LAURA KYRAS
2659 W. 59 St. Chicago
Tel. 478-2112
Valandos pagal susitarimą

Dr. Tumasonis ofisa perėmė
DR. S. LAL
SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS
2454 W. 71st Street
434-2123
Pirm. 2-7. Antr. ir ketv. 9-12. Penkt. 11-2

Ofs. tel. LU 5-0348; Rez. PR 9-5533
DR. FRANCIS MAZEKA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4255 W. 63rd St.
Val. pagal susitarimą: pirm. ir ketv. 12-4, 6-9; antr. 12-6; penkt. 10-12; 1-6.

Tel. 436-7700
VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
F.A.C.C.
KARDIOLOGAS
Sirdies ligos
e132 S. Kedzie Ave., Chicago
Valandos pagal susitarimą

Namų 584-5527
DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINĖS LIGOS
CHIRURGIJA
6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
Tel. 925-2670
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. e0120
Valandos pagal susitarimą

Tel. 282-4422
DR. ROMAS PETKUS
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
Chicago Eye Institute
4200 N. Central Ave.
Valandos pagal susitarimą

Tel. 563-0700
DR. L. D. PETREKIS
DANTŲ GYDYTOJA
8104 S. Roberts Road
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. 563-0700
Valandos pagal susitarimą

Tel. 282-4422
DR. FRANK PLECKAS
(Kalba lietuviškai)
OPTOMETRISTAS
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir „contact lenses“.
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

Dr. Tumasonis ofisa perėmė
T. RAMA, M.D.
Specialybė — Chirurgija
2454 West 71st Street
Tel. 434-1818 — Rez. 852-0889
Val. pirm., antr., ketv. ir penkt. 3 iki 7 v.v. tik susitarus

DR. ANTONAS G. RAZMA
Specialybė — Vidaus ir plaučių ligos
2636 W. 71st St., Chicago, Ill.
Tel.: 436-0100
11000 Southwest Highway
Palms Heights, Ill. 60463
(312) 361-0220 (312) 361-0222

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ PUSLĖS IR PROSTATŲ CHIRURGIJA
2656 W. 63rd Street
Val. antr. 1-4 p.p. ir ketv. 2-5 p.p. Šešt. pagal susitarimą
Ofiso tel. 776-2880, rez. 448-5545

Edmundas VIZINAS, M.D., S.C.
Specialybė — Vidaus ligų gydytojas
Kalbame lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. 585-7756

Ofs. tel. 586-3166; namų 381-3772
DR. PETRAS ŽLUBA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6745 West 63rd Street
Val. pirm., antr., ketv. ir penkt. 3-6; šeštadieniais pagal susitarimą

NAUJI PAVOJAI

Pavojų ir rūpesčių lietuvių tautai karo ir pokario metais niekada netrūko. Prisiminime tik abidvi okupacijas, karo veiksmų metu sugriautus miestus, namus, įmones, partizanines kovas, deportacijas, prievartinę žemės atėmimą bei sukolchozinimą, kolonizaciją, begalinę dvasinę priepaūdą bei terorą, atėmimą žmogaus teisių, religijos persekiojimą ir daugelį kitų skriaudų — gausis labai liūdnas vaizdas. Ir reikia tik stebėtis, kad tokiose sąlygose mūsų tauta išliko gyva, nors smarkiai sužalota, netekusi daugybės savo žmonių. Bet pastaruoju metu nauji pavojai vėl graso mūsų mieliai tėvynei. Apie kai kuriuos jų mes čia ir pakalbėsime.

Černobylio atominės jėgainės katastrofa palietė Lietuvą ir tiesioginiu būdu. Neigiamos pasekmės gal paaiškės tik po keleto metų. Bet gerai, kad Černobylys privertė atkreipti dėmesį į „savo namus“. Juk ir Lietuvoje yra atominė jėgainė, iš dalies veikianti, baigiama statyti. Lietuva mažytis kraštas, iš rytų ir vakarus nutįsusi tik 373 km. Tokiam mažam atstumui galima radiacija labai pavojinga, o katastrofos atveju ir mirtina. Į galimą Ignalinos atominės jėgainės pavojų dėmesį atkreipė Švedija. Rodosi, kad susirūpino ir okup. Lietuvos vadovai. Taip po Černobylio katastrofos P. Griškevičius prisistatė jėgainės direktoriui Nikolajui Lukoninui. Atrodo, kad šis „nuraminio“ pareikšdamas, kad jėgainės statybos užbaigiamieji darbai bus ir toliau vykdomi, nors Ignalinos jėgainė yra to paties pasenusio tipo, kaip ir Černobylys, tik didesnė. Netrukus N. Lukoninas buvo paaukštintas tarnyboje — Gorbačiovo paskirtas visos Sovietų Sąjungos atominio jėgainių ministru, kas galėtų reikšti, kad jis yra tokių jėgainių geras žinovas. Bet mirtinas pavojus Lietuvai tuo dar nėra pašalintas ir graso lyg Damoklo kardas.

Mes beveik apsidžiaugėme, kai 1955-1964 m. ieškant naftos Lietuvoje, buvo surastas šiek tiek naftingų pėdsakų Gargždų, Pagėgių, Kybartų apylinkėse. Bet tik 1-2 km gylyje ir tai labai nedidelis kiekis. Pramoninės naftos nerasta. Jeigu ji būtų buvusi aptikta, okupantai būtų ją seniai iš Lietuvos žemės gelmų iščiulpe, kaip kad baigia išnaudoti iš Estijos skalūnu gaunamą naftą, be galo užtersdami aplinką.

Bet štai iškilo didelis pavojus kitoje vietoje: sovietų geologai nustatė, kad naftos ešą po Baltijos jūros dugnu. Kas liečia Lietuvą — Kuršių marių pakrantėje, atrodo, kad naftos šaltiniai nėra dideli, bet rusams šiuo metu labai reikia naftos. Mat garsieji Baku šaltiniai jau kaip ir išsemti; naftos dar randama Kaspijos jūroje, bet jos užteksia neilgam. Baigia išsekti ir Uralo naftos šaltiniai. Lieka dar Tiūmenė, Baskirija ir kitos labai sunkiai prieinamos eksploatacijai Sibiro sritys. Taigi yra didelis pavojus, kad nafta bus semiamasi ir iš Baltijos jūros, nors ten jos nedaug tėra. Maždaug 20-25 km į vakarus nuo Kuršių nerijos jau yra statomi įrenginiai — specialios platformos naftos eksploatavimui. Jei šia nafta būtų pradėta eksploatuoti, iškiltų didelis pavojus ne tik Baltijos jūros vandenims, bet ir gražiajai Kuršių nerijos gamtai bei jos aplinkai. Šiuo reikalu susirūpino net sovietinės Lietuvos vadovai, kurie stengiasi išaiškinti Maskvai, kokie dideli pavojai iškiltų Baltijos jūrai. Kuršių marioms

ir nerijai. Tačiau vargiai šis balsas bus Maskvoje išgirstas.

Tam tikrų galimų pavojų Lietuvai kyla ir iš jau baigiamos statyti perkėlos, kurią „Tiesa“ vadina „Tiltu per Baltiją“. Apie ją šiame laikraštyje jau esame rašę, nurodant, kad ji įreikiama ne vien tik ekonominiams, bet ir kariniams sumetimais. Perkėla sujungs Klaipėdą su Riugeno saloje, prie Rytų Vokietijos krantų, baigiamu statyti Mukrano uostu. Specialus kel-tas galėsias iš karto pervežti 103 vagonus, taigi du traukiniu, prekių, 506 km ilgio kelią keltas atliksias per 20 valandų. Tokių keltų busia šeši. Trys keltai busia pavadinti Lietuvos miestų — Vilniaus, Kauno, Klaipėdos vardais. Sovietinė spauda rašo, kad Riugeno saloje prie perkėlos įrengimo darbų dirbą 2500, o kita proga — „keli tūkstantiai“ darbininkų. Jiems jau esą pastatyti reikiami butai; darbininkai pasiliksią ir perkėla pastatys, kaip jos aptarnautojai. Vien tik tai valgykloje esą 1300 lankytojų, kurie vaišinami „lietuviškais cepelinais“. Kiek darbininkų dirba Lietuvos pusėje, Klaipėdos apylinkėse, sovietinė spauda nerašo. Tačiau reikia manyti, kad jų taip pat yra daugybė ir kad didžioji dalis atgabentų yra rusai „specialistai“, ar šiaip jau darbininkai, kurie čia ir pasilikis perkėla įruošs.

Beje, perkėla pradėsianti veikti jau spalio mėnesį. Pirmasis keltas esąs jau baigtas, 210 m ilgio. Perkėlos keliu iš Rusijos į R. Vokietiją busia gabenama nafta, anglis, mediena, metalai ir jų žaliava, statybinės medžiagos, mineralai, įvairios kitos žaliavos. Iš R. Vokietijos „didysis brolis“ gausias įvairias mašinas, jų dalis, fabriku įrengimus, susisiekimo priemonės, motorus, elektronikos reikmenis ir daugelį kitų naudingų dalykų. Pažymėtina, kad jau dabar apie 40% R. Vokietijos eksporto eina į Sovietų Sąjungą, o naujoji perkėla ji dar padidins ir tuo būdu padės Sovietų Sąjungai nugalėti techniškus sunkumus. Perkėlos reikšmė labai padidės karo atveju. Per ją rusai galės, aplenkdami jiems ne visiškai patikimą Lenkijos teritoriją, pernesti prieš vakarinius sąjungininkus savo kariuomenę ir karinius reikmenis.

Lietuvai iš čia kyla nauji pavojai: gražiosios Kuršių nerijos gamtos pažeidimas, nauja rusų kolonizacijos banga, neskonųjų darbininkų „bendrabučių“ statyba ir pan. Iš okup. Lietuvos ateina žinios, kad jos gyventojai šių metų rudenį stovi prieš sunkią 1986-87 m. žiemą. Jau dabar jie išpėjami privačiu būdu apsirūpinti kuro medžiaga, malkomis ir durpėmis. O savo kuro dabartinė Lietuva, kaip ir neturi, nes malkos ir durpės teikiama tik apie 3% viso reikiamo kuro. Jau ir ankstesnėmis žiemomis gyventojai gerokai šaldavo, o dabar tas pavojus dar padidėsias.

Lietuvoje gerokai išplitę automobiliai, tačiau jau dabar jaučiamas benzino stoka ir aukštos kainos. Taip 400,000 gyventojų turinčiame Kauno mieste tesą tik dvi privatiems asmenims benzino pardavimo parduotuvės. O kainos nežemos: benzinas Nr.76 1 litras kainuoja 30 kapeikų, o geresnis Nr.93 (tokį dažniausia automobiliai vartoja), net 40 kp. O juk litras tėra ketvirtadalis galiono. Taigi, palyginti su žemais žmonių uždabiais, kainos labai aukštos. Ir tai dar dažnai reikalaujama specialių benzino talonų. Taigi pavojų ir rūpesčių netrūksta. b.kv.

LIETUVOS KRIKŠČIONYBĖS SUKAKTIS

JONAS KAVALIŪNAS

Lietuvos kristianizacija susijusi su trijų jos valdovų pastangomis: Mindaugo, Lietuvos kristianizacijos pradininko, ir vėliau Jogailos ir Vytauto, galutinai įvedusių Lietuvą į Europos krikščioniškųjų tautų tarpą.

Mindaugas 1251 apsikrikštijo su šeima ir dideliu būriu lietuvių, įsteigė vyskupiją ir pastatė katedrą toje pačioje vietoje, kur stovi dabartinė katedra, paskutiniu metu okupacinės valdžios uždaryta. Jis pirmasis atvėrė duris krikščionybei ir Vakarų Europos kultūrai ir turėjo atimti pagrindą vokiečių ordino pastangoms užkariauti Lietuvą, prisidengus Lietuvos krikščioninimui.

Bet Mindaugo išmintingas ir toli pramatantis darbas buvo, deja, sukludytas: 1263 jis buvo savųjų kunigaikščių, senojo tikėjimo šalininkų, nužudytas. Valstybė nežlugo, bet jo idiegtoji krikščionybė nespejo tokiu trumpu laiku prigyti. Jo meto vyskupas Kristijonas, vos kelerius metus Lietuvoje išbuvęs, dėl sunkių veiklos sąlygų jau 1259 išvykė į Vokietiją ir daugiau nebe grįžo. Nėra nė žinių, kad po jo kitas vyskupas, Lietuvai skirtas, būtų į Lietuvą atvykęs ir vykdęs misijas. Nėra nei žinių, kad tada būtų buvusios įsteigtos parapijos, kurios sudaro natūralų krikščionybės pagrindą. Po Mindaugo žymiausias 13 a. Lietuvos valdovas Traidenis (1270-1282) buvo jau krikščionybės priešas. Taip pat ir vėlesni Lietuvos valdovai buvo pagonys. Mindaugo statytoji katedra buvo paversta pagoniška šventykla.

Mindaugo, Lietuvos suvienytojo ir karaliaus, krikštą turėjo reikšti ir visos tautos krikštą, nes tik tie pavaldiniai buvo laikomi savo valdovui lojalūs, kurie laikėsi jo tikėjimo. Bet po dešimtmečio jis žuvo, o po jo Lietuvos valdovai ir visa lietuvių tauta, ordiniu siekiant Lietuvą užkariauti ir tik tada krikštą, gynėsi nuo ordino ir jo krikštą ir liko pagonys. Tokiu būdu po Mindaugo Lietuva buvo daugiau kaip šimtą metų valdoma valdovų, kurie nei patys save, nei savo valdome lietuvių tautos nelaikė krikščionimis. Tada nelaiškė Lietuvos krikščioniška valstybė nei Roma, nei krikščioniškoji Europa, ir tai juo labiau, kai Viduriniais amžiais ir gerokai vėliau krikščioniškais

buvo laikomi tik tie kraštai, kurių valdovai buvo krikščionys.

Lietuvai tokiomis valdovais buvo Jogaila ir Vytautas, tapę krikščionimis ir atnaujinę Mindaugo pradėtą Lietuvos kristianizaciją. Jogaila, 1386 Krokuvoje apsikrikštijęs ir gavęs Lenkijos karaliaus vainiką, ir Vytautas tais pačiais metais Krokuvoje atnaujinęs katalikų tikėjimo išpažinimą (krikštą buvo prieš trejus metus gavęs iš vokiečių ordino), 1386 gale atvyko su būriu lenkų kunigų į Lietuvos sostinę Vilnių ir 1387 pradžioje pradėjo Lietuvos krikštą. Buvo įsakyta lietuviams krikščionytis, katalikų tikėjimas paskelbtas oficialia valstybės tikyba ir jam apsaugoti buvo uždrausta vesti rusės ar tekėti už rusų, kol rusiškoji pusė nepriims katalikų tikėjimo. Vilniuje buvo įsteigta vyskupija su vyskupu pranciškonu Andriumi, kuris jau Algirdo metu buvo gyvenęs Vilniuje ir mokėjęs lietuviškai, pastatyta katedra toje pačioje vietoje, kur Mindaugas buvo anksčiau pastatęs katedrą ir kuri vėliau buvo paversta pagoniška šventove. Ir kitur Aukštaitijoje buvo steigiamos parapijos ir statomos bažnyčios. 1387 jų buvo jau septynios.

Atgavus iš ordino Žemaitis, 1413 Jogaila ir Vytautas nulyko į Žemaitijos gilumą ir pradėjo jos krikštą. Vytautas įsteigė Žemaitijų vyskupiją su vyskupu Mykolu iš Trakų, kuris mokėjo lietuviškai, pastatė Medininkuose katedrą, steigė parapijas ir statė bažnyčias ne tik Žemaitijoje, bet jau nuo 1392, kai tapo Lietuvos valdovu, ir Aukštaitijoje. Vytautas siekė įkurti ir atskirą Lietuvos bažnytinę provinciją, bet buvo sukludytas.

Nuo 1387, kada buvo pradėta Lietuvos kristianizacija sostinėje Vilniuje, katalikų tikėjimas paskelbtas oficialia valstybės tikyba, įsteigta vyskupija ir pradėtos steigti pirmosios parapijos, Lietuva buvo pastoviai valdoma krikščionybės valdovų, ir krikščionybė nuolat, nenutrūkstamai plito po kraštą. Nuo tada Lietuva buvo laikoma krikščionišku kraštu ir jos valdovų, ir Romos, ir krikščioniškosios Europos.

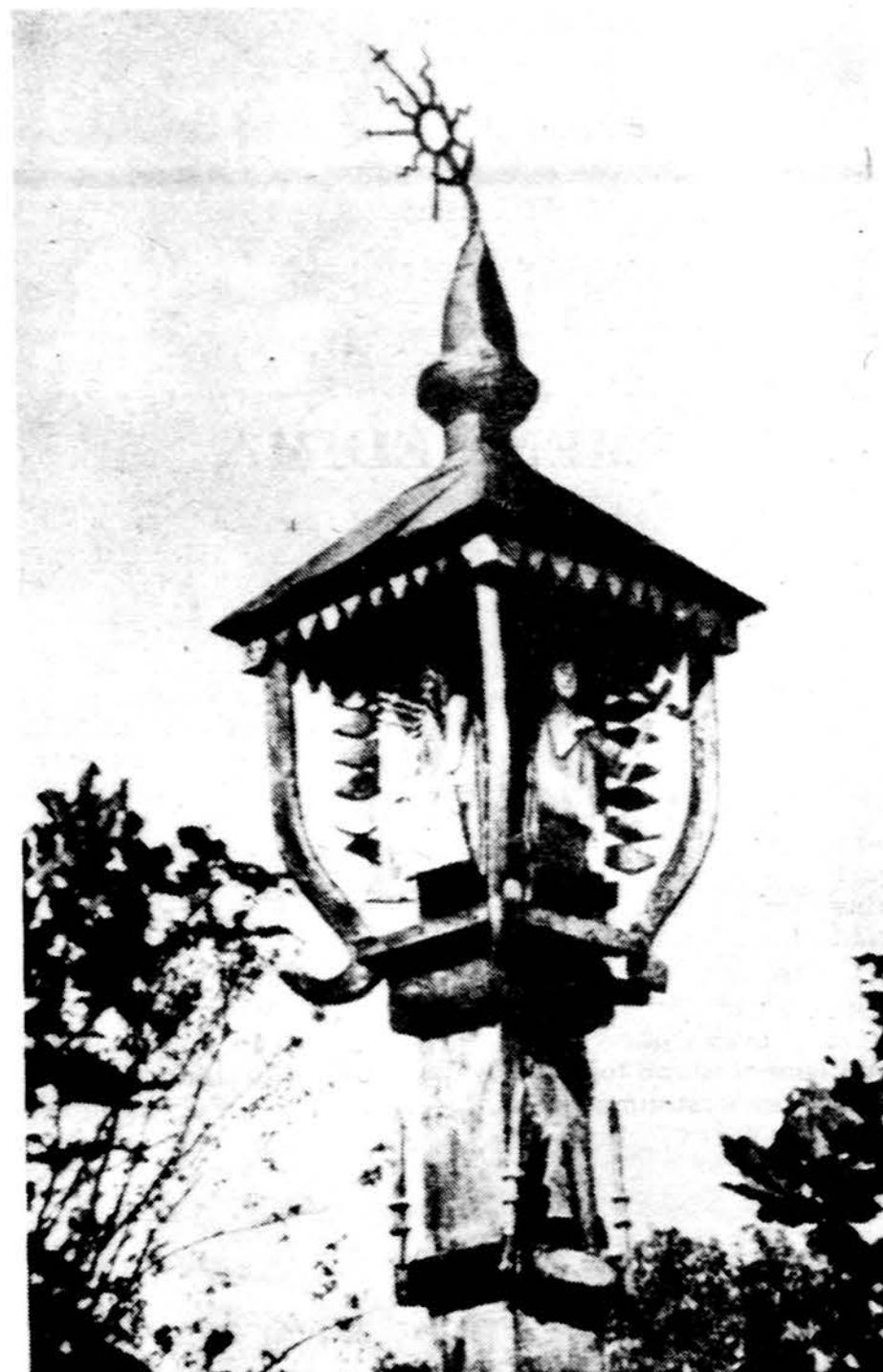
Mindaugas gavo krikštą iš Livonijos vokiečių ordino. Ir vyskupu buvo išvestas vokie-

čių kunigas Kristijonas. Ne be ordino paramos Mindaugas gavo iš popiežiaus ir karaliaus vainiką. Bet Mindaugas tuoju išjungė vokiečių įtaką iš Lietuvos bažnytinio ir valstybinio gyvenimo, išsivienijęs, kad Lietuvos vyskupija priklausytų ne nuo kaimyninių kraštų, o tiesiog nuo popiežiaus, ir pačią Lietuvą pavesdamas popiežiaus globai, kitų Europos valstybių pavyzdžiu.

Lenkai gavo krikštą iš čėku, o Lietuvos didysis kunigaikštis Jogaila gavo krikštą iš lenkų. Vytautas atnaujino Lenkijoje katalikų tikėjimo išpažinimą. Pirmuoju Vilniaus vyskupu Jogaila pasirinko Mazosios Lenkijos pranciškoną Andrių Vasilą, jau mokėjusį lietuviškai. Buvo parsikviesta ir lenkų kunigų. Bet, anot istoriko Z. Ivinskio, tikraisiais Lietuvos krikščionys ir bažnytinės organizacijos kūrėjais buvo patys Lietuvos valdovai Jogaila ir Vytautas. 1387 Lietuvos krikščionys Vilniuje nedalyvavo nei Lenkijos karalienė Jadvyga, nei Jogaila krikštijęs Gniezno arkivyskupas, nei lietuvių kunigaikščius krikštijęs Krokuvos vyskupas. Istoriko P. Rabikausko manymu, patys Jogaila ir Vytautas pasirūpino, kad Lietuvos krikščionys dalyvautų tik Lietuvos valdovai be lenkų didžiųjų. Lenkai turėjo Lietuvos krikščionis aiškiai politinių tikslų, bet pačia Lietuvos kristianizacija nesirūpino, nors ir mėgsta, neišskiriant, nė jų istorikų, kartoti, kad tik jie atnešė Lietuvai krikščionybę. Bet nebūtų tikslu mums patiems jų nuopelnus didinti, o savųjų menkinti.

Nepriklausomoj Lietuvoj 1937-1938 buvo švenčiama Lietuvos krikštą 550 metų sukaktis. Istorikas Adolfas Šapoka 1937 „Naujosios romuvos“ 31-32 nr. rašė, kad „1387 tenka laikyti Lietuvos krikštą metais ne delto, kad tada būtų būvę pakrikštytos minios, bet delto, kad „tada krikščionybė buvo paskelbta oficialia valstybės tikyba ir kad buvo įkurta vyskupystė bei pirmosios parapijos“. Oficialiame krikšto sukakties minėjime 1938 Kaune, kuriame dalyvavo valstybės ir bažnyčios atstovai, respublikos prezidentas Antanas Smetona pasakė 550 m. Lietuvos krikšto sukaktis skirtą kalbą.

Praėjus 50 metų, okupuotos Lietuvos vyskupai, peržvelgę

Zemaitiška koplytėlė. Kretingos apskrity.

Lietuvos kristianizacijos kelia, savo 1985 sausio 16 d. raštu kviečia tikinčiuosius dvasinio atsinaujinimo trimečiu rengtis 1987 švesti Lietuvos krikštą 600 metų sukaktį.

Taip pat iševijęs jubiliejui minėti ir švesti komitetas, vysk. P. A. Baltakio sudarytas iš lietuvių institucijų ir centrinių organizacijų atstovų, konstatuoja Lietuvos kristianizacijos tris tarpsnius bei jos vykdytojus Mindaugą, Jogailą ir Vytautą ir kartu nusistatė 1987 švesti Lietuvos krikščionybės 600 metų sukaktį.

Jubiliejinės išskilmės, pradėtos 1987 birželio viduryje Romoje, vyks ok. Lietuvoje ir visame laisvajame pasaulyje, kur tik gyvena lietuviai. Visuose išskilmiu renginiuose ir spaudoje dėmesys kryps į Lietuvą ir dabartinę krikščionybės padėtį Lietuvoje. Tai nepaprasta proga gauti Lietuvai tarptautinio dėmesio. Todėl, užuot likus dėl kai kurių nuomonių skirtumų pasyviais stebėjtojais, verta visiems savo pozityviu įnašu įsijungti į darbus ir taip pasinaudoti jubiliejaus teikiama ypatinga proga pačiai Lietuvai padėti.

JUODO KASPINO DIENA WASHINGTONE

Kaip Kanadoje, taip ir JAV rugpjūčio 22 Washingtone pabaltiečiai atžymėjo lemtingąjį Molotovo-Ribbentropo sutarties pasirašymą 1939 m. rugpj. 23 tarptautine Juodojo kaspio diena. Jungtinis baltų-amerikiečių nacionalinis komitetas suorganizavo 25-ų automobilių vartinę, papuoštą juodais kaspiniais ir įvairiais atitinkamais plakatais. Jų tikslas, lėtai vidurdienį važiuojant su policijos palyda sostinėje — atkreipti dėmesį į iki šiol neatitaisytą Pabaltijo kraštams padarytą didelę skriaudą. Vilksinėje dalvyavo lietuviai, latviai, estai, vengrai, ukrainiečiai ir lenkai.

Ši demonstracija buvo suorganizuota pasėkoje Kanados Estų Centrinės Tarybos paskelbimo rugpjūčio 23-iosios pirmąją tarptautine Juodo Kaspio diena. Jungtinių baltų komiteto atsiskaitymas kvietė visus, kurie brangina taiką su laisve, atstotiti, su jais prisimenant tuos, kurie laisvės neteko ir branginti savąją.

FLORIDOJE DAIRANTIS

ANDRIUS MIRONAS

3

Be maisto apdirbimo įmonių kitokia Floridos pramonė ne tokia aktyvi. Didelės chemijos ir elektronikos tyrimų įmonės spiečiasi apie Miami, Orlando ir apie Tampa įlankos miestus. Pensacola prigludę kelias petrochemines įmones, net koncernus. Tampa turi cigaru, į butelius pilstymo vandens iš Orange City bei drabužių skyrius iš Miami centro. Kurortinių drabužių centrai yra Miami, Miami Beach, Palm Beach ir Fort Lauderdale miestuose. Visų šių įmonių bei gamtos vaisyų derlius prisideda prie Floridos nuolatinio vystymosi, bet turizmas yra bene didžiausias Floridos pajamų šaltinis. Daugiau kaip 31 milijonas žmonių aplanko Floridą kiekvienais metais ir užima ištaigingus viešbučius, ilgiausius paplūdimius ir naudojami begaliniais malonumais, palikdami daugiau kaip 11 bilijonų atlyginimui už visa tai.

Kai kurie faktai

Floridos sostinė Tallahassee turi apie 82,000 gyventojų. Miami ir Miami Beach miestai gausiausiai gyvenami — 1,626,000, įskaitant ir mažesnius kaimyninius miestelius. Tampa įlankos miestai ir St. Petersburg turi 1,570,000 gyv. Trečioje vietoje yra Jacksonville su 541,000 gyv. Orlando yra greičiausiai augantis didmiestis ir dabar turi apie 130,000 gyventojų. Palm Beach pats yra labai menkai gyvenamas, užtat West Palm Beach keliolika kartų

gausesnis gyventojais. Iš viso Florida turi apie 11 milijonų gyventojų ir pagal jų skaičių yra septintoji valstija JAV-ese. Valstybė išaugo pastaraisiais keleteriais metais. Tik 76% gyventojų sudaro baltieji, lotynų tautų 4,444,000, juodukų 7.6%.

Iš bendro valstybės ploto 58,560 kv. mylių 54,136 yra sausuma. Pagal plotą Florida užima 22 vietą kitų JAV tarpe. Aukščiausias Floridos taškas yra Britton Hill, 345 pėdų ir yra dar Floridoje, bet prie pat Alabamos sienos ir 1 mylią į rytus nuo 331 plento, apie 25 mylias į šiaurės vakarus nuo De Funiak Springs miesto.

Žymiausi aerouostai — Miami, Tampa, West Palm Beach, Orlando, Jacksonville. Iš kitų valstijų Florida pasiekiami tik iš šiaurės ir iš vakarų plentais ir greitkeliais sausumoje, o laivais iš visur. Iš vakarų atvykstant geriausias greitkelis yra Interstate 10, kuris siekia rytuose Jacksonville, o prieš jį nuo Lake City centrinėje srityje pereina į Interstate 75, kurio per Tampa galima pasiekti Naples, beveik vakaruose nuo Everglades. Nuo Jacksonville miesto iš šiaurės ateinančių greitkelių pasiekiami miestai Atlanto pajūryje (Interstate-95) ir siekia iki Miami. Toliau į pietus iki Key West jau eina plentas Nr. 1. Greitesniam ir patogesniam susisiekimui praverstas apmokamas Florida Turnpike, kuris šiaurėje prasideda išėjimu iš I-95 greitkelio ties Wildwood miesteliu ir pietuose nueina už Miami Beach iki pat Florida City. Iš Tampos per Orlando istietas Interstate-4 greitkelis į Daytona Beach. Yra ir kitų apmokamų ir neapmokamų greitkelių įvairiomis kryptimis.

Iš Jacksonville per Daytona Beach į Palm Beach yra 320 mylių atstumas. Toliau iki Miami dar reikia važiuoti 78 mylias, o iš Miami į Key West dar 156. Iš viso nuo Jacksonville iki Key West yra 555 mylių. Iš Daytona Beach į Orlando yra apie 60 mylių. Tarp

Orlando ir Tampos 84 mylios, o iki St. Petersburgo dar 22 mylios. Iš viso nuo Daytonos Atlanto pajūryje iki St. Petersburgo Meksikos įlankos pajūryje yra 168 iki 170 mylių. Iš West Palm Beach į Fort Meyers nuvažiuoti yra 121 mylia.

Floridos antrasis pavadinimas arba „nick-name“ yra Sunshine State (saulėtoji valstybė). Valstybės oficiali gėlė — apelsino žiedas ir charakteringas valstybei šūkis — „In God We Trust“ (Pasitikime Dievu). Įvažiuojant į Floridą informacijų duoda specialūs punktai tuoj už kitos valstybės (Georgia ar Alabama) sienos. Ypač svarbu informuotis pirmą kartą įvažiuojantiems. Floridoje yra dvi laiko zonos, nes skiriamoji tarp Centrinės ir Rytinės laiko zona eina palei kairįjį Chattahoochee upės krantą, vakariniumi Seminole ežero pakraščiu ir į pietus Appalachianola upės kairiuoju krantu beveik iki pat Franklin ir Gulf apskričių sankryžos, tik čia pasisuka į pietų vakarus ir perkerta Wimico upelį, išeidama į Meksikos įlankos pajūrį apie porą mylių į šiaurės vakarus nuo Beacon Hill miestelio, palikdama Rytinei zonai Port St. Joe, Apalachicola ir White City miestus bei St. Joseph Bay.

Įvažiuojant į Floridą leidžiama įvežti 1 galioną alkoholio. Tačiau visur galima alkoholio laisvai nusipirkti. Atvykstantiems automobiliams patarti na sekti kelio ženklus ir skelbimus. Sunkvežimiai su priekabomis ir komerciniai autovežimiai turi sustoti žemės ūkio tikrinimo stotyse (Agricultural Inspection Stations), ypač atsivežant augalus, kambarines gėles ar jų svogūnus. Šių stočių centras yra Jacksonville. Bendrų informacijų, kaip dėl miškų naudojimo, žūklavimo upėse, medžiokimo ar valstybės parkų galima gauti atitinkamose įstaigose sostinėje Tallahassee. Kiekvienoje poilsio vietoje jų galima rasti skelbimuose arba ir telefono abonentų knygoje. (Bus daugiau)

750 METŲ NUO SAULĖS MŪŠIO

Stefa ir Algis Vazneliai. Jono Tamulaučio nuotr.

IR SUMAINĖ AUKSO ZIEDELIUS...

Rugpjūčio 9 d. sumainė aukso žiedus Stefa Stirbytė, Juzefos ir Kazimiero Stirbių jauniausioji dukterė iš Chicago su Algii Vazneliu, Natalijos ir Jono Vaznelių sūniumi iš Beverly Shores, Indiana.

Stefa, gimusi Naujojoje Zelandijoje, su tėvais atvyko į Chicago būdama 2-ju metų amžiaus. Baigė Kazimieriečių Marijos gimnaziją. Studijavo Chicago miesto kolegijoje. Buvo šokėja Marquette Parko lit. šokių grupėje. Baigė Aukštesn. lituanistikos mokyklą. Tautinių audinių ir juostų audėja.

Algis, gimęs ir augęs Chicagoje. Baigęs Brother Rice gimnaziją ir Donelaičio lituanistinę mokyklą. Studijavo Ill. Technolog. Inst. kompiuterius. Muzikos mėgėjas.

Stefos ir Algio sutuoktuvės įvyko Beverly Shores Šv. Onos parapijos bažnyčioje. Jaunatviškos laimės kupina, tevelio lydima prie altoriaus ejo Stefa palydima Linos Šležaitės, jaunosios seserėčios, ir Loretos Lingytės-Jocienės, mokyklos draugės. Prie altoriaus jaunąją pasitiko Algis, atlydėtas pabrūliu Sigitu Vaznelio, jaunojo brolio, ir Vytauto Jasinevičiaus, jaunojo jaunystės draugo.

Jungtinių apėigos vyko šv. Mišių metu, kurias aukėjo kun. Antanas Saulaitis, SJ. Jaunųjų pasirinktus Mišių skaitymus atliko Jonas Vaznelis, Algio vyr. brolis ir Jonas Stirbys, Stefos brolis. Pamoksle kun. Saulaitis paryškino Evangelijos mintis, pritaikydamas jaunavedžių šventės proga. Šeimos gyvenime svarbu tikėjimas į kai kuriuos principus, nežiūrint, kad kartais jie mūsų protu ar net mokslinėm priemonėm sunkiai suprantami. Gyvenimą gali pakreipti atrodantys atsitiktiniai įvykiai — su tikimas nepažįstamų. Giliau apmąstius, gali matyti Apvaizdos valią... Jauniesiems suklaupus maldai prie Rūpintojėlio skulptūros, susikaupimo mintis skaitė Jadvyga Biskienė, jaunosios sesuo.

Santuokos palaiminimo apeigų liudininkais buvo apyplinė bažnyčia giminių, artimųjų ir draugų. Bažnytelė yra žinoma vidaus jautumu, papuošta dail. Jurgio Daugvilos medžio skulptūromis ir išorėj apsupta žaliuojančiais medžiais. Pamaldų metu žinomą muziką Fausto ir Herkulo Strolčių vargonų ir smuikų muzika suteikė vestuvių apeigom ypatingą, pakilią nuotaiką. Tuoj po pamaldų svečiai rinkosi jaunojo tėvų namuose vestuvių vakarui. Jauniesiems at-

vykus, jų tėvai pasitiko su tradicine duona, druska ir vynu, grojant vestuvinių maršų ir svečiams pakelus šampano taures visų sutartinai sugiedota „Ilgiausių metų“ garsai nuaidėjo Beverly Shores kopų viršūnėmis. Esant puikiam besibaigiančios vasaros orui, vaišės vyko gamtoje Vaznelių kaskadinuose gelynuose, ošiant pušims ir šlamant ažuolams. Vaišinėmės iki velumos, džiaugėmės nauja, jauna lietuviška šeima, linkėdami juoduom laimingo ir ilgo šeimyninio gyvenimo.

Jaunieji Vazneliai povestuvinei kelionei išvyko į Jamaiką. Kelionės pradžia buvo nuotykinga — belaukiant lėktuvo, sužinojo, kad lėktuvas užsidedė. Reikėjo laukti kito lėktuvo. Laimingai grįžė iš kelionės apsigyveno netoli Chicago.

V. Š.

ELEKTRONINIAI PARKINIMO SKAITLIUKAI

Svarstoma pakeisti New Yorko 62,778 pinigų imančius automobilių pasistatymo skaitliukus elektroniniais, kurie priimtų iš anksto apmokėtas korteles. Tai žymiai sumažintų netik šiu skaitliukų tuštėjimo išlaidas, bet ir jų piktnaudojimą, kišant padirbtas geležėles ar tiesioginį apiplėšinėjimą. Elektroniniai skaitliukai būtų naudojami parduotuvėse nusiperkant iš anksto apmokėtas korteles nustatytam valandų skaičiui. Įkišus tokią kortelę į skaitliuką, jis elektroniskai atitinkamai sumažintų kortelėje įrašytą valandų skaičių. Vienintelis klausimas — ar toks skaitliukas būtų pakankamai atsparus vandalams gatvėse.

Kita svarstoma galimybė tai suvartojamos kortelės nustatytam laiko kiekiui, į kurias vartotojas įrašo datą ir laiką ir atitinkamą jų skaičių įstato į automobilio langą. Ši sistema būtų pati pigiausia miestui įvesti ir jau yra vartojama Singapūre, Izraelyje ir Virgin Islands.

Pernai Transportacijos departamentas iš skaitliukų turėjo 32 milijonų dol. pajamų, bet išmokėjo 1.6 mil. dol. pinigų surinkimui ir 8 mil. dol. skaitliukų taisymui. Kokią sistemą miestas bepasirinktų, stengiamasi vienai ar kitaip atsikratyti metalinių monetų surankiojimo naštos.

Mūsų valstybinės užuomazgos periodas padengtas istorinių miglų, labai mažai apie jį težinome. Neturime nei savų kronikų, nei metraščių. Kas yra randama, tai tik svetimųjų kronikose, o jie dažnai mus piešė nepalankiomis spalvomis. Atrodė XII-tojo šimtmečio gale lietuvių giminės pradėjo jungtis, nes Naugardo ir Livonijos kronikose kalbama apie lietuvių puolamuosius žygius. Lietuviai atlikdavo tolimus žygius į Pskovo, Naugardo ir Estijos žemes. Tokie žygiai nebuvo atliekami pavienių genčių ar sritinių kunigaikščių; jiems atlikti reikėjo karinės ir gal valstybinės organizacijos.

J. Latkowski, lenkų istorikas, pirmasis parašęs apie Mindaugą mokslinę monografiją (1892), įrodinėjo, jog Mindaugas suvienijo Lietuvą 1226-1236 m. Daugelis mūsų istorikų, rašydami apie Lietuvos suvienijimą ar valstybės pradžią, mini 1253 m. Yra gan klaidinga pažiūra Mindaugo vainikavimą laikyti Lietuvos valstybingumo ar susivienijimo pradžia. Valstybės sujungimas neįvyko kelių mėnesių ar metų bėgyje. Kai Mindaugas įvykdė (prievarta ar gražiuoju) valstybės sujungimą, paėmė vairą stipriai į savo rankas, konkurentus pašalindamas ar išsiųsdamas į tolimas ar naujai užimtas sritis, galėjo pradėti galvoti apie vainikavimą. Vainikavimas nebuvo valstybinės organizacijos užuomazga, bet daugelio metų pastangų galutinis užbaigimas.

Valstybinės organizacijos užuomazga reikia nukelti į žymiai anksčiau. „Mindaugas įprastai yra laikomas Lietuvos valstybės įkūrėju, nors jo tėvas, anot Eiliiuotios Livonijos kronikos, jau buvęs tiek galingas, kad neturėjęs sau lygias. Vėlyvesnieji Lietuvos metraščiai vadino jį Rimgaudu (Ringold, Ringaud)“ (L.E. XVIII, psl. 495). O. M. Strykowski kronikoje Mindaugo tėvas tituluojamas D.L.K.

Gal svarbiausias istorinis šaltinis, kuriame aprašoma Lietuvos valstybinė užuomazga ir jos vadai, yra Ipatijaus kronika (kitų vad. Volinijos kronika). Remdamasis šia kronika, J. Latkowski labai svarbia data laiko 1219 m. Tais metais buvo pasirašyta taikos sutartis su Volinija. Iš Lietuvos pusės dalyvavo 20 kunigaikščių, kas rodo, jog jau tada buvo kokia nors centrinė valdžia, kuri juos jungė, ar kunigaikščių sąjunga. Kronikoje kunigaikščių sąrašė pirmieji — figūruoja Rimgaudas sūnūs, vadinasi, jie turėjo vyraujantį vaidmenį. Kad turėjo būti kokia nors centrinė organizacija, apie tai kalba pats faktas, kad Lietuvos ekspansija ir rytus prasidėjo dar prieš Mindaugo erą. Pavieniai kunigaikščiai gal tegalėjo prarasti mažus plėšiamuosius žygius, bet negalėjo vykdyti ekspansijos. Tam jau reikėjo valstybinės organizacijos.

Pagal istoriką J. Latkowskį, 1236 m. buvo lemiameji metai: tais metais Mindaugas baigė savo valdžios konsolidaciją. Lietuvos

JUOZAS ŽYGAS

valstybės stiprėjimas ir jos ekspansija kėlė nerimą Livonijos ordino vadovybės tarpe. Kalavijuočių (Livonijos ord.) ordino padėčiai sustiprinti popiežiaus legato Wilhelmo Modeniečio užtarimu, popiežius Grigalius IX 1236.II.19 bule leido skelbti kryžiaus karą prieš pagonis lietuvius. Kryžiaus karo paskelbimas buvo išgarsintas šiaurės Vokietijoje, iš kurios pradėjo plaukti piligrimai. Kiek jų atvyko, nėra tiksliai žinoma, turėjo būti pagal tuos laikus didelės pajėgos. D. Naugardo kronikos ir Tverės metraščių rašo, „Jog vokiečiai atvyko iš užjūrio Rygon su didele jėga“. Kalavijuočiai taip pat rinko karius iš pavertusių vietinių gyventojų (latgalių, žiemgalių, lybių ir estų), taip pat susilaukė paramos ir iš Pskovo, kuris atsiantė 200 vyrų. Kokio dydžio tos pajėgos buvo, negalime žinoti: tais laikais skaičiavo tik riterius, kurie ejo karininkų pareigas. Žuvusiųjų skaičiuje taip pat riteriai tebuvo minimi. Ordino kariuomenė išiveržė į Lietuvą ir plešė kraštą (greičiausiai žemaičius). Grįžtančius su dideliu grobiu atgal pasitiko Lietuvos kariuomenė. Tiksliai vietovė nėra žinoma, kronikose („kein Soule sie karten wider“) taip pat minima, kad vieta būvusi pelkėta. Tai minima dėl to, kad tai trukdė sunkiai šarvuotiems riteriams veikti.

Mūsų istorikai yra prieje nuomonės, kad tai turėjo būti Šiaulių apylinkėse. Mūšis įvyko 1236.IX.22 d. Diena yra aiškiai žinoma, kadangi yra parašyta, jog tai įvyko Šv. Maurikijaus dieną. Kautynės turėjo būti, pagal tuos laikus, labai didelės. Yra žinoma, kad žuvo 48 Ordino riteriai ir pats jų magistras Volkevinas. Anot S. Daukanto, „su brokliu užsiaustas per makaulę sukneito su 48 broštviais“ (Lietuvos istorija I 249). Popiežiaus Grigalius IX buleje minima 50 žuvusių riterių. Mūšis buvo labai didelis, bet kiek buvo žuvusiųjų dabar neįmanoma žinoti, nes to laiko kronikos viską labai perdėdavo. „Kautynių eiga ir vieta jokiam šaltinyje nėra nuosekliai nusakyta, tačiau iš aprašymų matyti, jog mažai kam tepasisekė pabėgti. Pakrikusios kariuomenės likučius dar persekiojo žiemgaliai. Tad, anot D. Naugardo metraščių, tik kas dešimtas karys tegrįžęs namo. Žymiai vėliau šaltiniai minėjo perėtus skaičius“ (L.E. XXVII, psl. 12).

Kokia to mūšio reikšmė tolimesnei Lietuvos valstybinio gyvenimo plėtoje? Dabar tegalime daryti tik prielaidas. Vieną galime prielaidi, kad ta pergalė davė keliolika ramesnių metų užbaigti valstybinę konsolidaciją. Livonijos ordinas kuriam laikui buvo nepajojingas, gal todėl ir Mindaugo krikštus buvo atliktas Livonijos ordinui tarpininkaujant.

Ką reikšia tie 50 žuvusiųjų riterių, dabar mes galime tik spėlioti, kad riteris buvo tolygus

būrio vadui, o tai jau daug. Aleksandras (Nevskij), Naugardo kunigaikštis, 1242 m. sumušė kalavijuočių ordiną ant Peipuso ežero. Tame susidūrimo žuvo 20 ordino riterių. Tai buvo didžiausias rusų laimėjimas prieš vokiečių Ordiną ir tą jie išpūtė. „Rusai, net ir šių dienų bolševikai, šį ne per didelės apimtys susikirtimą pristato pasauliui kaip nepaprastą reikšmės įvykį, kone lemtingą visai Europai. Mūšiai ir jį laimėjusiam skiriamas milžiniškas dėmesys. Jau Rusijos carai buvo įsteigę Aleksandro Nevskio ordiną. To paties vardo ordiną juos mėgstantioms krutišioms papuošti yra įsteigę ir bolševikai. Yra suktas aną mūsų vaizduojantis filmas „Aleksandras Nevskis“ (Draugas, 1985.III.30).

Taigi ordinais ir filmas, o mes, lietuviai, beveik dvigubai didesnes kautynes esame mažne užmiršę. Ne tik užmiršę, bet kuris iš mūsų žino, kas toms kautynėms vadovavo? Tiems, kurie pirmiršo, reikia priminti, kad lietuvių jėgoms vadovavo žemaičių kunigaikštis Vykintas. Iš kur mes tai žinome? „Tam teigimui patvirtinti yra neišvengiamas įrodymas. Kai 1248 prieš Mindaugą buvo organizuojama jo priešų sąjunga, į ją buvo įtrauktas Vykintas, Danielius Romanaitis ir Livonijos ordinas. Jo magistras Danielius įsakmiai pabrėžė: „Tik dėl tavęs mes darome taiką su Vykontu, nes jis pražudė daug mūsų brolių“. Čia ir yra užuomina apie Saulės mūšį. Taip pat reikia atkreipti mūsų dėmesį į prasidėjusias kovas, kurios vedė kraštą į pražūtį. Vykintas buvo vedęs Mindaugo seserį, ir jis buvo tas, kuris organizavo sąjungą prieš Mindaugą. Tai buvo pražūtingos šeimyninės kovos.

Iš istorijos turime mokytis ir tu pačių klaidų nekartoti. Turime matyti, kad savitarpis nesugyvenimas veda tik į pralaimėjimus. Taip pat istorijos įvykį nereikia ir užmiršti, savo laimėjimus reikia prisiminti ir jų atminimą perduoti jaunajai kartai.

LAUKINIAI ARKLIAI

Belgijoje iki rugsėjo pabaigos Planckendael mieste atidaryta Pševalskio arklių paroda. Ši arklių veislė, pavadinama šis atradėjo lenkų pulkininko Pševalskio vardu, yra paskutinė mūsų pasaulyje išlikusi laukinių arklių veislė. Paroda surengta tikslu gauti pajamų tiems arkliams auginti ir grąžinti juos į jų gimtinę Mongoliją. Su laukiniais asilais ir zebromis, šie arkliai yra tiesioginiai palikuonys senovinio arklio „phippus“, kuris gyveno prieš 10 milijonų metų.

Viduramžiais laukiniai arkliai klajojo po Europą ir Aziją, bet karai ir gyventojų priauglis mažino arklių bandas. Pabaigoje 19 amž. buvo manoma, kad laukiniai arkliai jau išmirę, bet pulininkas Pševalskis pietų vakarinėje Mongolijoje užtikino laukinius arklius. Pševalskio arklys yra rudai smėlinės spalvos, pilvas — šviesus, balkšva nosis ir kojos kaip zebros dryžuotos. Karčiai stovi stačiai, platus kaklas. Chromosomų skaičius — 66, o naminių arklių turi 64.

Tarp 1899 ir 1903 metų buvo sugauti laukiniai kumeliukai ir keleta pateko į Šiaurės Ameriką, trys į Rusiją, keturi į Angliją ir šeši į Vakarų Europą, kur jie augo zoologijos soduose. Po II-jo pasaulinio karo jų liko 31 Muenchen ir Prahoje. Dabar 600 laukinių arklių gyvena 22-se kraštuose 95 zoologijos soduose, bet jų augimui yra problemų, ypač nenatūralios gyvenimo sąlygos. Olandijoje, Prancūzijoje ir Vak. Vokietijoje įrengiami rezervatai tiems arkliams auginti. Norima juos grąžinti į Mongoliją.

CLASSIFIED GUIDE

MISCELLANEOUS

A VILIMAS MOVING

Tel. 376-1882 ar 376-5996

10% — 20% — 30% pigiau mokėsit už apdraudą nuo ugnies ir automobilio pažeidimų.

FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. — GA 4-8654

MASTER PLUMBING

Licensed, Bonded, Insured

Nauji darbai ir pataisymai. Virtuvės ir vonios kabinetai. Keramikos plytelės. Karšto vandens tankai. Flood control. Užsikimšę vamzdžiai išvalomi elektrai. Palikite pavardę ir telefoną — lietuviškai.

SERAPINAS — Tel. 636-2960

NAMŲ APŠILDYMAS

Jau laikas patikrinti ir išvalyti pečius dėl žiemos. Vėliau būsiu labai užimtas. Skambinkite dabar.

A. Banys — Tel. 447-8806

ANATOLIJAUS KAIRO

nauja 3 veiksmų drama su prologu ir epilogu apie Romą Kalantą, iš leido Lietuvos Šaulių Sąjunga

UGNIES DAINA

Nedaug aktorių, pritaikyta išcivijos jaunimo teatrui.

Kaina su persiuntimu — \$4.75

Užsakymus siųsti:
DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

Illinois gyventojai dar pridėda 32 ct. valstyjos mokestio.

POPULAR LITHUANIAN RECIPES

Nauja devintoji laida
Suredagavo
Juzė Daužvardienė

Šiomis dienomis „Draugo“ spaustuve atspausdino devintą laidą šios populiarios virimo knygos.

Tai geriausia dovana naujoms žmonoms ar marčioms. Daugelis apdovanojo kitataučius supažindindami juos su lietuvišku maistu ir virimu. Šios knygos susidomėjimas ir pasisekimai tarp lietuvių ir kitataučių visuomet buvo dideli.

Kaina su persiuntimu \$6.50
Illinois gyventojai moka \$6.94
Užsakymus siųsti:

DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

REAL ESTATE

MLA KOMPIUTERIŲ

pagalba galite nusipirkti ar parduoti namą mieste ir priemiesčiuose. Sąžiningai patarnaus

J. BACEVIČIUS
BELL-BACE REALTORS
6529 S. KEDZIE
778-2233

PRIME REAL ESTATE

14300 S. Bell Rd. 460-0880

Lockport, Ill.

Galim JUMS patarnauti šiuose rajonuose:

Palos Heights, Palos Park, Palos Hills, Orland Park, Lemont, Homer Township, Old Oak Estates ir Big Run Acres.

JUMS patarnaus šie patyrę profesionalai:

Algis Lieponis Lina Gylis
Rūta Sušinskienė
G. Petras Lieponis

PRIME REAL ESTATE savininkai, lietuviai, JUMS vis parūpins geriausias sąlygas!!!

PRIME REAL ESTATE

• Sklypai • Gyvenamieji namai • Verslų pastatai

Labai geras mūrinis namas.

2 gražūs butai — 5 ir 4 kamb. Prie 72-os g-vės už California į vakarus. Prašau skambinti vakaras — 7 iki 10 val.

Brokeris — 778-6916

RHODE ISLAND

3 MILES FROM OCEAN

120 acres of unspoiled wilderness snuggled in rural Charlestown, Rhode Island. Within minutes of Interstate 95, University of Rhode Island and Rhode Island's fabulous natural seashore recreation area, yet within commuting distance of Boston, New York and Hartford.

Truly a unique and quickly disappearing type of parcel: zoned residential.

Perimeter survey available to serious principals. \$350,000. Direct inquiries to J.A. LaChapelle, Adjoining 3 acres (Industrial) with 2 family homes on property \$150,000.00

401-783-3467

WHITE LAKE WISC. BY OWNER

5 bdrm home with 5 baths, 2 levels, spacious liv. room, 2 fireplaces, indoor pool screened in deck above pool. Asking \$270,000.00 or make an offer. No reasonable one refused.

Call 414-654-3812

TEXAS

557 ACRE RESORT RANCH

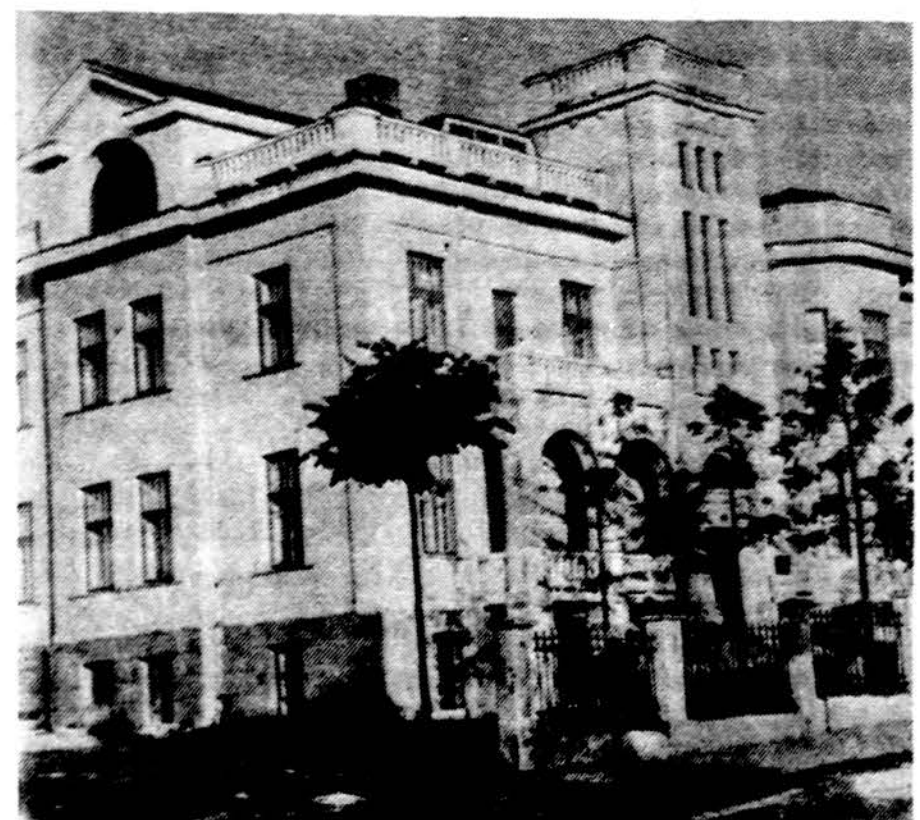
in beautiful Texas Hill Country. 18 hole golf course, spring-fed creek, swimming pool, tennis courts, 46 unit motel. A portion master-planned for subdivision development. Adjoins largest racetrack and horse training facility in Texas. Call Fred Morgan, Rt. 3 Box 3545, Lakehills, TX 78063. (512) 751-2222.

SAN FRANCISCO NORTH BEACH

In the heart of San Francisco's North Beach commercial zone. Walk to Fisherman's Wharf & Chinatown. 4,500 sq. ft. store front with 2 large flats above, plus 26 apartment units in the back. 4 indoor parking spaces. "Green Street Hotel" license included in sales price \$2,180,000

SOUTHEY'S INTERNATIONAL REALTY

3667 Sacramento St. SF., CA. 94118-1709 (415) 561-8400

Šiauliai, „Aušros“ muziejus. Istorija dar nėra išaiškiniusi, kur 1236 metais buvo garsusis Saulė ar Šiaulių mūšis. Greičiausiai šiandien to vietoj išaugęs Šiaulių miestas.

Lithuania/Kezys

LITHUANIA THROUGH THE WALL

Pranešame, kad iš spaudos išėjo nauja Algimanto Kezio fotografijų knyga LITHUANIA — THROUGH THE WALL. Knyga didelio formato, 105 puslapių su nuotraukomis apie Lietuvą, kurias Kezys padarė lankydamasis Lietuvoje 1983 metu rudenį. Tai dešimties dienų trukusios viešnagės Lietuvoje fotografinis dienoraštis su paties fotografo anglų kalba parašytas komentaras apie lankytas vietas — Vilnių, Kauną, Trakus, Anykščius, Rumsiškes. Įzanga knygai parašė Kazys Almenas, išleido Loyola University Press Čikagoje, gaunama „Drauge“ ir pas platintojus.

Kaina su persiuntimu: \$17.50 Illinois gyventojai: \$18.78

LIETUVIAI FLORIDOJE

LB AUKSINIO KRANTO APYLINKĖS VEIKLA

Gegužinė

Spalio 19 d. 12 val. LB valdyba rengia visiems lietuviams ir jų svečiams gražią išvyką į gamtą — gegužinę Tradewinds parke (West Pavilionas) Pompano Beach, Floridoje. LB apylinkės valdyba maloniai kviečia visus atsilankyti. Tradewinds parke pasieksite važiuodami I-95 iš pietų arba iš šiaurės iki Sample Rd., išsukite į Sample Rd. ir važiuoti į vakarus, pravažiuoti „Florida Turnpike“ ir čia pat, pirmu keliu, sukite į dešinę (į šiaurę) ir rasi- tę gegužinę. Ruošiami skanūs namie gaminti valgiai. Lietu- viškos vaisės, dainos, pabend- ravimas su seniai matytais draugais ir pažįstamais visus puikiai nuteiks. Bus laimė- jimai, veiks baras. Gegužinės pėlnas bus paskirstytas lietu- višybės išlaikymui. Dalyvauki- me visi!

Lietuviškos pamaldos

Pietinės Floridos lietuviams pamaldos bus lapkričio 9 d. 4 val. p.p. St. Coleman's naujo- je katalikų bažnyčioje (1200 S. Federal Hwy — US 1). Pamal- das laikys kun. Vytautas Piktuma. Prie vargonų (tiki- masi) bus C. Grigutis. Visi maloniai kviečiami pamal- dose dalyvauti.

Aukos ir parama lietuvių bei

Floridos auksinio Kranto LB apylinkės lietuviams yra dos- nūs ir savo aukomis gausiai remia lietuvišybės išlaikymą. Šiais metais apylinkės valdy- ba yra paskyrusi aukų spau- dai: „Draugui“, „Darbinin- kiai“, „Dirvai“, „Pasaulio Lietuviui“ ir kt. Apylinkės valdyba kiekvienais metais skiria ir papildoma apylinkės įnašus Lietuvių Fonde. Vasari- o 16 gimnazijos rėmimą tvarko darbšti M. Bajorūnienė. Šioje apylinkėje yra didelis rėmėjų būrelis.

Vasario 16-tosios šventė

Vasario 16-tosios šventė 1987 metais vyks Harris Imperial House Pompano Beach, Floridoje, vasario 16 d. (pirma- dienį). Detalė bus paskelbta vėliau.

Nauji LB nariai

Stasė ir Vytautas Mažeikai Deerfield Floridoje nusipirko gražią rezidenciją ir persikėlė čia nuolatiniam gyvenimui. LB džiaugiasi naujų narių prieaugliu, o Mažeikams linki maloniai jaustis saulėje Floridoje.

Mūsų mirusieji

A. Petras Šalna mirė birže- lio mėn. Kanadoje ir ten buvo palaidotas. LB apylinkė liūdi netekusį tauraus lietuvi. LB apylinkė užjaučia a. a. Petro šeimą ir kartu liūdi netekusį nario.

LB apylinkės valdyba

LB Auksinio kranto apy- linkės valdybą sudaro: pirm. dr. inž. L. Bajorūnas, vicepirm. G. Petrauskienė, sekr. Ona Liutermozienė, išl. Jonas Paškus; socialiniais rei- kalais rūpinasi: inž. A. Malko, Emilija Zubrickienė ir Ona Rudaitienė. Revizijos komi- sija: Vyt. Stelmokas, O. Čižauskas ir K. Brazauskas.

Pr. D.

Miami, FL

KUN. DR. VINCO ANDRIUŠKOS SUKAKTIS

Kun. dr. Vincas Andriuska šiais metais švenčia savo auk- sinį kunigystės jubiliejų. Tapo kunigu 1936 m. lapkričio 1 d. Lietuvoje, Marijampolėje. Išvntino marijonas

arkivyskupas Pranciškus Karevičius. Iškilmingos šv. Mišios bus laikomos lapkričio 1 d., 2:30 val. p.p. Šv. Petro ir Povilo bažnyčioje, Miami.

Per šv. Mišias pamokslą lietu- viškai pasakys vyskupas Pau- lius Baltakis, OFM. Per Mišias giedos Nerija Linke- vičiūtė Kasparienė. Bažny- čioje giedosime „Pulkim ant kelių“ ir „Marija, Marija“. Parapija tą dieną ruošia banketą — pietus 5:30 val. vakare parapijos salėje. Dėl rezervacijų skambinkite į kleboniją tel. (305) 858-2621. Moterys bažnyčioje ir banketo metu prašomos dėvėti tau- tinius drabužius.

Lietuvių jubilato komi- tetas, atskirai nuo parapijos, trečiadienį, lapkričio 5 d., ruošia pietus kun. dr. Andriū- kai pagerbti. Pietūs bus 1:30 val. p.p. Amerikos Piličių klubo salėje, 3655 N.W. 34 St., Miami. Dėl rezervacijos į lietu- vių ruošiamą banketą reikia skambinti klubo pirmininkei Elenai Jonušienei, (305) 893-9677.

JONUI KARVELIUI 85-RIŲ SULAUKUS

Nors plačiau apie Joną Kar- velį teko rašyti prieš keletą metų, jo autobiografinio pobū- džio knygą recenzuojant, atsirado proga vėl nors kai ku- riuos jo gyvenimo momentus prisiminti. Ta proga — jo 85- tas gimtadienis.

Jis gimė 1901 m. rugsėjo 23 Anykščių apylinkė. Savanoriu 1919 metais į Lietuvos kariuomenę stojęs, joje gar- bingai tarnavo ketverius me- tus, iki 1923 metais buvo pakviestas dirbti Spaudos fon- de. Jam vadovaujant, Sp. Fon- das per septynerius metus iš- dviejų tarnautojų prekybinės įstaigėlės išaugo į visoj Lietu- voj žinomą prekyvietę, sam- dancią 155 tarnautojus, kurie visi turėjo darbo iki kaklo. Nuo 1930 m. jis įkūrė Jono Karvelio prekybos namus, kurių centras buvo Kaune, o vėliau įsteigti skyriai veikė Klaipėdoje, Telšiuose ir Vil- niuje. Ne silkėmis, cukrum ir druska ten buvo prekiaujama, o muzikos instrumentais, nuo lūpinės armonikėlės iki vargonų; technikos-elektronikos reikmenimis, įskaitant beveik milijono litų vertės radijo stoties įrengimus Lietu- vos kariuomenei; iš įvairių technškai išsivysčiusių kras- tų importuotais laikrodžiais, foto aparatais, rentgeno įrengimais; na, ir jo paties lei- džiamomis lietuviškomis kny-

gomis, gaidomis, patefono plokštelėmis. Tai tik keletas dalykų, bendram vaizdui. Karvelio prekybos namai buvo multimilijoninę apyvartą da- ranti tos rūšies įstaiga, žino- ma visoje Lietuvoje.

J. Karvelis gražiai reiškėsi ir kaip filantropas. Vien tik Kauno konservatorijos stu- dentams jis yra davęs apie dešimtį stipendijų. Teikė pašalpas ligoniams, auko- davo kultūrinėms apraiš- koms.

Viskas, ką Jonas Karvelis sukūrė, 1940 metais buvo prarasta. Jis buvo dar pakan- kamai laimingas, kad galėjo išgelbėti savo gyvybę ir karui baigiantis išvykti į vakarus. Kadangi, kaip jis pats mėg- sta sakyti, „karvelis tai ne žvirblis“, 1950 m. atsiradęs Chicagoje jis vėl įsteigė preky- bos namus, vėl leido knygas ir plokšteles, o kartu su kitais dar įsteigė ir statybos bendro- vę Californijoje. Ir čia nepagai- lėdavo aukų kultūrinėms apraiškoms, ypač jo mėg- tamai Lietuvių operai.

Prieš keletą metų, sveikes- nio klimato ieškodami, su žmona Terese išsikėlė į Flori- dą. Jų erdvės namai (nenoriu vartoti nuvalkioto žodžio „rezidencija“) vos talpina tūkstančius knygų, plokštelių. Tai buvusios didelės prekybos likučiai, su kuriais Jonas gal negali, o gal ir nenori skirtis. Kartais Lietuvių klube dar parduoda vieną kitą knygą, bet tai jau tik iš įpratimo, „dėl sporto“... Tų knygų užteks iki šimto metų.

Kai Joną Karvelį mačiau ir pas jį puotavau šių metų prad- žioje, stebėjau si sveikata ir energija. Buvo jis ir pats galantiškiausias vaisintojas, kelias dešimtis svečių vėl suspėjęs pakalbinti, para- ginti, su ne vienu po stiklę išlenkti. Neabejoju, kad rug- sėjo 23-ją jis atšvęs linksmi, dideliame kaimynų būryje.

Ta pačia proga Sukaktuvi- ninkui linkiu daugelio gražių metų!

EKSKURSIJA Į ROMA

Ruošiama ekskursija į Romą, į 600 metų Lietuvos Krikšto jubiliejų ir į arkivys- kupo Jurgio Matulaičio beati- fikaciją, kurie įvyks 1987 m. birželio 14-18 d.

Kelione lėktuvu iš Miami į Romą rūpinasi kun. dr. Vin- cas Andriuska, jau 18 metų dirbantis Miami ir aptar- naujantis lietuvius. Norintieji keliauti į tas iškilmes tesikrei- pia į kun. dr. Andriuska raštu:

VIENERIŲ METŲ MIRTIES SUKAKTIS

A.†A. MARY ŽIBAS

Jau suėjo vieneri metai, kai negailestinga mirtis atsky- rė iš mūsų tarpo mylimą motiną ir seserį, kurios netekome 1985 m. rugsėjo 26 d.

Nors laikas tęsiasi, bet mes jos niekada negalesime užmiršti. Lai gailestingas Dievas suteikia jai amžiną ramy- bę.

Už jos sielą šv. Mišios bus atšaujamoms rugsėjo mėn. 27 d. 8 val. ryto Tėvų Marijonų koplyčioje.

Maloniai kviečiame visus gimines, draugus ir pažįsta- mus dalyvauti šiose pamaldose ir kartu su mumis pasimels- ti už a. a. Mary Žibas sielą.

Nuliūdę: Duktė ir seserys su šeimomis.

A.†A.

Dipl. inž. EDVARDUI DRUSKIUI

mirus, žmonai ELENAI, dukroms LAIMAI, LINDAI ir MARGARITAI, jo sesutei dr. JUZEI ir svainiui KESTUČIUI AGLINSKAMS bei kitiems giminėms reiškia giliausią užuojautą.

Aldona ir Vytautas, Dalia ir Arvydas, Birutė ir Šarūnas Taurai

St. Peter and Paul Church, 900 S.W. 26th Road, Miami, Florida 33129, arba tel. (305) 858-2621. Agentūra jau pradė-

jo šiuo reikalu rūpintis ir netrukus turėsime smulkesnių informacijų apie kainas ir kt

Alfonas Nakas

DRAUGAS, antradienis, 1986 m. rugsėjo mėn. 23 d.

A.†A. PAUL J. KASSEL KASELIS

Gyveno Chicago, Illinois, Brighton Parko apyl. Mirė 1986 m. rugsėjo 19 d. 9:30 val. vak., sulaukęs senat- vės.

Gimė Lietuvoje, Ukmergės apskrityje, Deltuvos parapi- joje, Bartkuškių kaime. Amerikoje išgyveno daugelį metų. Pasiliko dideliame nuliūdime žmona Vladė, duktė Loretta Stukas, žentas dr. Jack, gyv. New Jersey, sūnus Paul A., marti Danielle, gyv. Minnesotoje, marti Ann Marie Kass, 3 anūkai: Gregory, Eric ir Georgianna Kassel, kiti giminės, draugai ir pažįstami.

Velionis buvo tėvas a. a. Albert Kassel. Kūnas pašarvotas pirmadienį nuo 2 iki 9:30 val. vak. Gaidas-Daimid koplyčioje, 4330 S. California Ave.

Laidotuvės įvyks antradienį, rugsėjo 23 d. Iš koplyčios 9:30 val. ryto bus atlydėtas į Šv. M. Marijos Nekalto Prasidėjimo parapijos bažnyčia, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už velionio sielą. Po pamaldų bus nulydėtas į Šv. Kazimiero lietuvių kapines.

Nuoširdžiai kviečiame visus: gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę: Žmona, duktė, sūnus, marti, žentas ir anū- kai.

Laidotuvių direkt. D. Gaidas ir G. Daimid. Tel. 523-0440.

A.†A. Marion H. Praninskas (Duktė a. a. Igno ir Onos Čepaitis)

Mirė 1986 m. rugsėjo 19 d., sulaukusi 69 m. amžiaus. Gimė Chicago, Illinois.

Pasiliko dideliame nuliūdime sesuo Janet Praninskas ir pusseserės, kiti giminės, draugai ir pažįstami.

Kūnas buvo pašarvotas Sullivan Funeral Home koply- čioje, 2701 West 63rd Street.

Laidotuvės įvyko pirmadienį, rugsėjo 22 d. Iš koplyčios 9:30 val. ryto buvo atlydėta į St. Rita parapijos bažnyčia, kurioje įvyko gedulingos pamaldos už velionės sielą. Po pamaldų buvo nulydėta į Lietuvių Tautines kapines.

Nuliūdę: Sesuo ir pusseserės.

Laidotuvių direkt. Sullivan Funeral Home. Tel. 776-8300.

GAIDAS—DAIMID

E U D E I K I S

TRYŠ MODERNIŠKOS KOPLYČIOS PATARNAUJA IR CHICAGOS PRIEMIESČIUOSE

4330-34 S. California Avenue

Telefonai — 523-0440 ir 523-9852

4605-07 South Hermitage Avenue

Telefonas — 927-1741-1

4348 S. California Avenue

Telefonas — 523-0440

P E T K U S

MARQUETTE FUNERAL HOME TĖVAS IR SŪNUS

2533 West 71 St., Chicago

Telefonas — 476-2345

1410 So. 50th Av., Cicero

Telefonas — 863-2108

STEPONAS C. LACK ir SŪNŪS LACKAWICZ

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

2424 West 69th Street — Tel. RE 7-1213

11028 Southwest Hwy., Palos Hills, Illinois

Tel. — 974-4410

V A S A I T I S — B U T K U S

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

1446 South 50th Avenue

Cicero, Illinois

Telefonas — 652-1003

A.†A. JANINA RADVILA (PETRAITYTĖ)

Gyveno Oak Lawn, Illinois. Mirė 1986 m. rugsėjo 20 d. 7 val. vak., sulaukusi 80 m. amžiaus.

Gimė Lietuvoje. Amerikoje išgyveno 36 m. Pasiliko dideliame nuliūdime 2 dukterys: Danutė Gierštikienė, žentas Jonas, Janina Udrienė, žentas Narimantas, sūnus Leonas, marti Sylvia, anūkai: Raimun- das Gierštikas su žmona Nijole, Rūta Gierštikaitė, Vida Radick su vyru Tony, Saulius Gierštikas, Linas ir Gytis Udriai, Kristina, Rita ir Darius Radvilai, proanūnai Linas ir Rasa Gierštikai, Eric ir Adam Radick, pusbrolis dr. Kostas Valdžius su žmona Julija, brolienė Zofija Gladžiūsis ir kiti giminės, draugai ir pažįstami.

Kūnas pašarvotas Petkaus Marquette koplyčioje, 2533 West 71 Street.

Laidotuvės įvyks antradienį, rugsėjo 23 d. Iš koplyčios 9 val. ryto bus atlydėta į Šv. Mergelės Marijos Gimimo parapijos bažnyčia, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už velionės sielą. Po pamaldų bus nulydėta į Šv. Kazimiero lietuvių kapines.

Nuoširdžiai kviečiame visus: gimines, draugus ir pažįsta- mus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę: Dukterys, sūnus, žentai, marti, anūkai ir proanūkai.

Laidotuvių direkt. Donald A. Petkus. Tel. 476-2345.

A.†A. Vytautas Jonas Žemaitis

Gyveno Chicagoje, Marquette Parko apylinkėje. Mirė 1986 m. rugsėjo 19 d. 11 val. vak., sulaukęs 67 m. amžiaus.

Gimė ir augo Lietuvoje, Vilkaviškio apskrityje, Sardokuose.

Pasiliko dideliame nuliūdime žmona Birutė (Grusaity- tė), sūnus Vaidevutis, marti Aldona, anūkai Erika, Kristutė ir Antanukas, Sesuo Vincenta Jurkūnienė ir svainis Jonas, seserėčia Ramunė Vitkienė ir Gintartas, gyveną Kalifor- nijoje, seserėnas Algis Jurkūnas, pusbroliai Benius Žemai- tis ir žmona Vita, Viktoras Bačinskas su žmona Eugenija ir jų šeima, Algis Kijauskas, 3 pusseserės Torontė ir kiti gim- nės, draugai ir pažįstami.

Laidotuvės įvyko pirmadienį, rugsėjo 22 d. Iš koplyčios buvo atlydėta į Šv. Mergelės Marijos Gimimo parapijos bažnyčia, kurioje įvyko gedulingos pamaldos už velionio sielą. Po pamaldų buvo nulydėtas į Šv. Kazimiero lietuvių kapines.

Nuliūdę: Žmona, sūnus, marti ir anūkai.

Laidotuvių direkt. Donald A. Petkus. Tel. 476-2345.

Litūdedamos lydime į Amžinąjį Gyvenimą mielą mūsų narę

A.†A.

MARIJĄ TUMIENĘ

Guodžiame velionės dukras BIRUTĘ ir ALDONĄ su šeimomis, brolių ALFONŠĄ ir Lietuvių skaučių Seserį- ją.

Lietuvos Dukterų draugija

A.†A. JANINAI RADVILIENEI

mirus, jos SŪNUI ir DUKTERIMS bei jų šeimoms reiškiame nuoširdžią užuojautą ir kartu liūdime.

Walter ir Mary Ann Snagaila ir šeima

Mielam klubo nariui

A.†A.

VYTAUTUI BEINARAUSKUI

mirus, žmonai ADELEI su šeima, broliams PETRUI ir ANTANUI bei kitiems artimiesiems nuoširdžią užuojautą reiškia

Chicagos Anglijos lietuvių klubas

Mūsų garbės nariui

A.†A.

MARIJAI TUMIENEI

mirus, jos dukras BIRUTĘ ir ALDONĄ su šeimomis ir brolių ALFONŠĄ nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liū- dime.

L.D.K. Birutės draugija

APLINK MUS

x Kr. Donelaičio lituanistinė mokykla dar prima naujus mokinius. Pradinėje mokykloje veikia vaikų darželis, dvikalbė klasė silpnai lietuviškai kalbantiems ir 6 pradinės mokyklos skyriai. Aukštesnėje mokykloje veikia 4 klasės ir suaugusiųjų klasė nemokantiems lietuviškai. Pamokos vyksta šeštadieniais nuo 9 val. ryto iki 1 val. p.p. McKay mokyklos patalpose (69 ir Fairfield). Laukiama naujų mokinių, kurie dėl vienokių ar kitokių priežasčių dar nešregistravo.

x Ursulė Žiedonis, Chicago, Ill., lietuviško žodžio nuosirdi rėmėja, su prenumeratos pratęsimu atsiuntė visą šimtą „Draugo“ stiprinimui. U. Žiedonių skelbiame garbės prenumeratorė, o už gražią auką tariame nuosirdų „čiū“.

x Dr. Petro P. Daužvardžio, Lietuvos generalinio konsulo, 15 metų mirties sukaktį, rugsėjo 26 dieną, šv. Mišios už jo sielą bus atšaujamos šv. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčioje ir Tėvų Jėzuitų ir Tėvų Marijonų koplyčiose.

x Lituanistinės katedros vėjais užbaigimas. Katedros rėmimo komitetas, norėdamas pagreitinti sutelkti namastatytas inašas, išsiuntinėjo laimėjimų bilietelius. Lietuviška visuomenė prašoma tų bilietelių neišmesti, bet juos gražinti PLB su savo auka. Laimėjimams paskirta 4000 dol., laimingi bilietėliai bus ištraukti spalio 4 d. pokylio metu Jaunimo centre. Banketo bilietai galima įsigyti Vaznelių prekyboje.

x Juozas Gurevičius-Gurevis, Lietuvos Šaulių sąjungos centro valdybos vicepirmininkas, po operacijos grįžo iš ligoninės į namus ir žmonos Felicijos priežiūroje pamažu sveiksta.

Lietuvių Montessori vaikų nameliuose Aras Saulys labai užimtas rimtais projektais.

x A. A. Napoleonas Aukštikalnis mirė rugs. 10 d. Palaidotas Holy Sepulchre kapinėse Sault Ste. Marie, Ont., Canada. (pr.)

x „Draugo“ dienraštį galima gauti kasdien Balzeko Lietuvių kultūros muziejuje, 6500 S. Pulaski Rd., (tel. 582-6500) muziejaus darbo valandomis nuo 10 v. ryto iki 4 v. p.p., o ketvirtadieniais nuo 10 v. ryto iki 8 v.v. (pr.)

ARAS
Dengiamie ir tasome visu rusiu SIOGUS.
Su aukstu patyrimu, esame apdrausti. Pats priziuru darba ARYDAS KHA
747-1717
Arba tarp 10 v. r. ir 8 v. v. tel. 434-9655

x Kongresmenas W. Lipinski rugsėjo 20 d., už pasižymėjimą dirbant tarp apylinkės žmonių ir lietuvių visuomenėje, kun. Juozui Prunskui įteikė McDonald vardo specialų žymenį su metale meniskai išgravituotu JAV Atstovų rūmų antspaudu.

x Inž. Pilypas Narutis, dabartinis LFB Chicago sambūrio pirmininkas, rūpinasi ateinančių sekmadienį, rugsėjo 28 d., įvyksiančiu 1941 metų lietuvių tautos sukilimo minėjimu. Minėjimas prasidės 11 val. pamaldomis Jaunimo centro didžiojoje salėje. Pamaldas laikys ir pamokslą pasakys vyskupas Paulius Baltakis. Iškilmingo posėdžio metu paskaitą skaitys dr. Vytautas A. Dambra, specialiai atvykęs iš Venezuelos.

x Silvija Jasinevičiūtė ir Kenneth Jokerst priėmė moterystės sakramentą rugsėjo mėn. 13 d. Nekalto Prasišėdimo parapijos bažnyčioje Brighton Parke. Šv. Mišių metu, kurias laikė kun. kleb. J. Kuzinskas, giedojo op. sol. Dana Stankaitytė ir Lietuvių operos vyrų choras. Vargonais grojo muz. Arūnas Kaminskas.

x Stasės Koronkevičienės sukurtas pokylias sukneles, kurias ji atsiunčia iš Kalifornijos, matysime Putnamo seselių rėmėjų ruošiamoje madų parodoje Jaunimo centre spalio 12 d. Atsiliepdama į parodos organizatorių prašymą, pati negalėdama dalyvauti, S. Koronkevičienė savo rankų darbais jungiasi su Chicago rengėjais pasiūlydama 25 m. išverme, ruošiant Putnamo seselių darbams paremti madų parodas.

x Atitaisymas. Rugsėjo 20 d. „Draugo“ numerio po Stasio Barzduko nuotrauka buvo parašyta „mirties dešimtmečiui“, o turi būti penkmečiui.

x Kun. prof. dr. P. Ragažinskas, Central, NM, Vytas Paulionis, Chicago, Ill., abu nuosirdūs „Draugo“ rėmėjai, gražino laimėjimų šakneles ir kiekvienas pridėjo po 25 dol. auką. Labai dėkojame.

x Kun. prof. dr. P. Ragažinskas, Central, NM, Vytas Paulionis, Chicago, Ill., abu nuosirdūs „Draugo“ rėmėjai, gražino laimėjimų šakneles ir kiekvienas pridėjo po 25 dol. auką. Labai dėkojame.

x Inž. Aleksandras Traška, Oak Lawn, Ill., Jadvyga Skudzinskas, Dorchester, Mass., Chester Baksys, Orland Park, Ill., Vito Vaiskūnas, Omaha, Nebr., Juozas Gramas, Oak Lawn, Ill., Stasys Norkūnas, Senterville, Mass., J. Lapšienė, Dedhom, Mass., M. Silinskas, Windsor, Ont., Kanada, inž. M. Šilkaitis, Palos Hills, Ill., gražino laimėjimų šakneles su 10 dol. aukomis. Labai dėkojame.

x Viktorija Kudirka, Chicago, Ill., lankėsi „Drauge“ ir ta pačia proga įteikė paramai 20 dol. Nuosirdus aciū mūsų mieliai rėmėjai.

x Isabelle Laučkaitė-Howes, Alexandria, Va., Stasys Rudis, Worcester, Mass., Vladas Gilys, Los Angeles, Cal., Emilia Zakarževskienė, Mississauga, Ont., Kanada, Raymond Apanavičius, Euclid, Ohio, Dalia ir Casimir Woss, Fox River Grove, Ill., Malvina Jonikas, Lemont, Ill., M. Vjeraitis, Ellicott City, Md., G. Vasiliauskas, Lucerne Valley, Cal., Albina Lingienė, Redford, Mich., V. Keršulis, El Paso, Texas, J. Statkevicius, Melbourne, Fla. gražino laimėjimų šakneles ir kiekvienas paaukojo po 10 dol. Nuosirdus aciū. (pr.)

Chicagoje Jaunimo centre memorialinė lenta geradariams, paaukojusiems stambesnes sumas Tevo Broniaus Kristanavičiaus fondacijai. Tas fondas iš gaunamų procentų apmoka Lietuvos tyrimo ir studijų centro patalpų nuomą Jaunimo centrui, tuo būdu prisideda prie JC išlaikymo, nes LTS centras kitų pajamų neturi. Nuotr. Jono Tamulaičio

CHICAGOJE IR APYLINKĖSE

LINAS KOJELIS CHICAGOJE

Lino Kojelio bolševikai į Rygos konferenciją neįsileido. Tačiau Linas į Chicago atvyks ir padarys pranešimą iš tos konferencijos, surinkęs žinias iš pirmųjų šaltinių. Konferencijos dalyviai iš Sovietų Sąjungos grįžta rugsėjo 22 d. Kojelio paskaita Jaunimo centre įvyks rugsėjo 26 d. 7:30 val. vakare. Ten pat jis skaitys paskaitą „Plūduoti ar plaukti į tikslą?“.

Rugsėjo 28, sekmadienį, didžiojoje Jaunimo centro salėje iš Venezuelos atvykęs buvęs Amerikos diplomatas dr. Vytautas Dambra sukilimui paminėti iškilmingoje akademijoje skaitys paskaitą „1941-ųjų metų sukilimo palikimas ir įgaliojimai“. Pamaldas laikys vysk. Paulius Baltakis, o su poetiniu intarpu programoje pasirodys poetai — Julija Svabaitė ir Kazys Bradūnas.

Kojelio paskaitoje ir akademijoje kviečiami dalyvauti visi.

ČIURLIONIEČIAI SUŽAVĖJO CHICAGĄ

Čiurlionio ansamblis — mūsų išviejtos pažiba. Jo koncertu rugsėjo 20 d. Chicagoje, Jaunimo centre, buvo toks susidomėjimas, kad sunku buvo publiką sutalpinti. Pilna salė ir galerija.

Ansamblis — ypatingai stipri vokalinė jėga: 13 sopranų, 9 altai, 11 tenorų, 12 bosų — baritonų ir dar atsivėžė savo kanklininkų orkestrą. Scenai atsidarė ir sušvitus tautiniais drabužiais pasipuošusiems dainininkams, juos čikagiškiai sutiko entuziastišku plojimu.

x Viktorija Kudirka

Chicago, Ill., lankėsi „Drauge“ ir ta pačia proga įteikė paramai 20 dol. Nuosirdus aciū mūsų mieliai rėmėjai.

x Isabelle Laučkaitė-Howes

Alexandria, Va., Stasys Rudis, Worcester, Mass., Vladas Gilys, Los Angeles, Cal., Emilia Zakarževskienė, Mississauga, Ont., Kanada, Raymond Apanavičius, Euclid, Ohio, Dalia ir Casimir Woss, Fox River Grove, Ill., Malvina Jonikas, Lemont, Ill., M. Vjeraitis, Ellicott City, Md., G. Vasiliauskas, Lucerne Valley, Cal., Albina Lingienė, Redford, Mich., V. Keršulis, El Paso, Texas, J. Statkevicius, Melbourne, Fla. gražino laimėjimų šakneles ir kiekvienas paaukojo po 10 dol. Nuosirdus aciū.

Miela buvo, kad programa pradėta Čiurlionio ansamblio ugdytojo — muz. Mikulskio — harmonizuota daina: Mes padainuosim.

Mišrus choras toliau koncertą tęsė liaudies dainų melodijomis, harmonizuotomis Babicko, Naujalio, Abariaus, Svedo: Per šilę jį jėgą, Už Raseinių, Augo bernelis, Tylus buvo vakarėlis ir J. Žilėvičiaus Anoj pusėj ežero.

Buvo jaučiamas rūpestingas ansamblio susidainavimas, balsų tyrumas ir skaidrumas. Naujasis maestro muz. R. Babickas gabiai tęsia muz. A. Mikulskio tradicijas.

Tokio ansamblio išvyka iš ne taip jau artimo Clevelando, Ohio, nelengva. Gerai, kad Lietuvių fondas jį kvietusiam Margučiai suteikė paramą. Džiugu, kad ansamblis ne vien vokališkai stiprus, bet ir gerai išbalansuotas — šalia gausių moterų turi ir tiek pat vyrų. Malonu, kad ansamblio nepraranda savo charakterio — bazuojasi liaudies melodijomis ir jas meistriskai perduoda. Pažymėtina, kad kaip mišrus ansamblio choras, taip ir vyrų bei moterų chorai visas dainas atliko a capella.

Vyrų choras irgi pragydo liaudies melodijomis: Kai aš jį jėgą (harm. Mikulskio), Lygij lankelį (harm. Svedo), Oi džiūm džiūm (Martinio), pagaliau Budriūno kompozicija: Ant marių, Vyrų choras turi jėgos, kurią meniškai apvaldęs suteikė klausytojams daug malonumo savo dainomis. Pažymėtina, kad ir visi vyrai tautiniais drabužiais.

Bisui publika dar išprašė Jau žirgelis pabalnotas (Dambrauskos). — Vyrų padainavo su ypatinga menine jėga.

Antrąją koncerto dalį pradėjo moterų choras. Jos savo švelniais balsais perteikė tris džiūm dainas: O ant kalnelio, Du bicinėliu, Oi cykiai, cykiai. Visos harmonizuotos R. Babicko. Taigi jis daug dirba ne vien chorvedyboje, bet ir kompozicijose. Moterų choro dainas publika šiltai priėmė. Norėjosi net daugiau jas išgirsti.

Mielas pajavairinimas buvo kanklių trio: Ar aš ne vyšnelė, Kazėno, ir Mikulskio muzika. Ją kanklėmis atliko trys sesutės: Julija, Lidija ir Nida Gelažytės. Platusis kanklių orkestras pasirodymas buvo muz. A. Mikulskio Lietuvių tautinių šokių suita, diriguojant Onai Mikulskienei. Vieniuka mergaičių ir vienas vyras parodė ypatingą įgudimą, išryškinant kanklių muzikos patrauklumą ir pajėgumą. Tai vis dar jaunas atžalynas, bet rodantis tiek nuosirdaus ir skambaus muzikalumo, susilaukė galingo

publikos pasigėrėjimo. Buvo patrauklus derinys: moterų choras su kanklių orkestru. Atliko liaudies melodijas: Kur lygios lankos, Per girią girelę, abidvi harmonizuotos Mikulskio.

Muz. Mikulskio palikimas Čiurlionio ansambly stiprus. Visa paskutinią koncerto dalis susidėjo iš jo harmonizuotų dainų: Klaipėdužė, Nuvažiav' tėvelis, Žveng žirgelis lankoj, Papartėlis. Visas šias dainas ansamblis atliko jungtinėmis jėgomis: mišrus choras, kanklių orkestras, solistai: A. Babickienė, L. Čaplinskienė, A. Gylis, VI. Plekaitis, V. Žilionytė. Dainos melodingos, kai kurios su komiškais intarpais. Kanklių ir skambių balsų jungimas buvo žavus, ką rodė publikos pasigėrėjimo šauksmai, o ant scenos atsirado skaidrios gėlių puokštės. Tai palenkė ansambliui sudainuoti: Skamba, skamba kanklės, su kanklių palaida. Koncertas baigtas tradicine ansamblio daina: Namu.

Laiku pradėjus, koncertas užsitęsė porą valandų, kupinų melodingo lietuviško džiaugsmo. Publika sustojusi reiškė savo padėką.

— Po atostogų, Miami lietuvių klubas vasarą buvo uždarytas tris mėnesius. Po atostogų, rugsėjo 7 d., posėdžiavo klubo direktoriai su valdyba ir aptarė aktualius klubo reikalus. Posėdyje dalyvavo ir kun. dr. V. Andriška, kuris padarė pranešimą apie Lietuvos krikšto 600 metų sukakties iškilmes Romoje ir ruošiamą Floridos lietuvių ekskursiją į Romą 1987 birželio mėn. Taip pat jis pranešė apie vietines iškilmes, kurios įvyks šv. Lucijos bažnyčioje, Highland Beach, Fla., į kurias tos bažnyčios klebonas kun. Antanas Čeponis visus iš anksto kviečia.

DON VARNAS POSTAS
Don Varnas Amerikos Legiono Postas Nr. 986 ir pagalbinius moterų vienetas įvesdins naujus valdybos narius seštadienį, rugsėjo 27 d. 7 v.v. poste name 6816 S. Western Ave.
1986 metų naują valdybą sudaro: komandieris — Konstant J. Savickus, 1-as vicekomandieris — Albert Greblūnas, 2-as vicekomandieris — John Yerkes, adjutantas — Edward Pocius, izdininkas — Joseph Stanaitis, kapelionas — kun. Anthony Svedas, MIC. Kiti valdybos nariai: Charles Petriša, Sergio Senese, Adam Anderson, Paul Incura, dr. John J. Simonaitis.
Įvesdinimo pareigas atliks Adam Anderson ir Edward Pocius. Moterų vieneto valdybą sudaro: pirmininkė — Anelė Pocius, 1-a vicepirmininkė — Mary Jurgel, 2-a vicepirmininkė — Rita Radcliff, sekretorė — Jean Pargauskas, izdininkė — Valeria Stanaitis, istorikė — Violet Jocius, kapelionė — Joanne Sobockis, maršalka — Frances Urnazu, vėliavų nešėjos — Antoinette Barvitz ir Josephine Wasiliauskas.
Įvesdinimo apeigas atliks Rasa Forsburg, buvusi apskirties pirmininkė ir Jean Pargauskas. Po apeigų bus vaišės. Visi nariai ir svečiai kviečiami dalyvauti.

D. BRITANIJOJE

— Dr. Ljubo Sirc, Londone įsikūrusio Komunistinių ekonomijų tyrimų centro direktorius, kreipėsi į „Draugo“ redakciją, prašydamas paramos centro vedamam darbui. Ši mokslinė įstaiga, nemaža dalimi sudaryta iš Rytų Europos kilmės ekonomistų ir politologų, savo leidžiamomis knygomis ir rengiamomis paskaitomis siekia informuoti pasaulį apie komunistų valdomų kraštų ekonomines bėdas, atidengti tų bėdų kilmę patioje komunistinėje sistemoje ir pasiūlyti būdus tų sistemų pataisyti taip, kad žmonėms neštų didesnę ekonominę gerovę. Centras ypač suinteresuotas vad. „satelitinių“ valstybių padėtimi ir jų pastangomis išsikovoti didesnę nepriklausomybę nuo Maskvos. Mums, lietuviams, ši veikla draugiška ta prasme, kad kiekvienas bandymas sovietinės imperijos pakraščius „patraukti į Vakarus“ tuo pačiu silpnina Maskvą. Vertingos ir centro leidžiamos studijos, kritikuojančios marksistinę politinę ekonomiką. Apie šiuos leidinius bei jų įsigijimo sąlygas pranešime vėliau.

IŠ ARTI IR TOLI

JAV

— Ingrida Bublėnė ir dr. Viktoras Stankus iš Clevelando, abu JAV LB Krašto valdybos nariai, rugsėjo 13 d. dalyvavo LB Vakarų apygardos metiniame suvažiavime, kuris šiais metais įvyko Las Vegas mieste, Flamingo-Hilton viešbutyje. Tai buvo istorinė diena Nevados lietuviams, nes iki šiol Las Vegas mieste tokio lietuvių suvažiavimo nėra buvę. LB Vakarų apygardos valdybos pirmininkė Angelė Nelsienė, kai kurie valdybos nariai ir PLJ sąjungos pirmininkas Gintaras Grušas ir vicepirmininkas Tadas Dabšys daug dirbo, kad apygardos suvažiavimas pasisektų.

— Sekmadienį, lapkr. 16 d., 2 val., bus lietuviškai atšaujamas šv. Mišios St. Paul of the Cross bažnyčioje, North Palm Beach.

— Dalyvaus parodoje. Juno Beach gyvenanti dail. Ringailė Zotovienė išstatys savo tapybos darbus Sunny Hills, Fla., lietuviams spalio 3 d. ir amerikiečiams — spalio 4 d. Parodą rengia Sunny Hills LB apyl. valdyba, kurios pirmininku yra A. Velavičius.

— Dalyvavo šventėje. Rugsėjo 10 d. V. Šalcūnas su žmona buvo nuvykę į St. Petersburgo LB apyl. valdybos surengtą Tautos šventės minėjimą ir skaitė paskaitą „Mintys Tautos šventei“, parodė savo iš Lietuvos parsivežtų skaidrių montazą „Po tėviškės dangumi“. Minėjime dalyvavo apie 200 asmenų. Iš rengėjų ir dalyvių buvo girdėti geri atsiliepimai. Tai buvo jau vienuoliktas šio montažo parodymas.

— Po atostogų, Miami lietuvių klubas vasarą buvo uždarytas tris mėnesius. Po atostogų, rugsėjo 7 d., posėdžiavo klubo direktoriai su valdyba ir aptarė aktualius klubo reikalus. Posėdyje dalyvavo ir kun. dr. V. Andriška, kuris padarė pranešimą apie Lietuvos krikšto 600 metų sukakties iškilmes Romoje ir ruošiamą Floridos lietuvių ekskursiją į Romą 1987 birželio mėn. Taip pat jis pranešė apie vietines iškilmes, kurios įvyks šv. Lucijos bažnyčioje, Highland Beach, Fla., į kurias tos bažnyčios klebonas kun. Antanas Čeponis visus iš anksto kviečia.

ZUVO GAISRE
Du broliai: Julio Martinez, 19 m., ir Lupe Martinez, 28 m., rugsėjo 21 d. žuvo degant jų namui 2603 W. 24 Place, Chicagoje. Įtariamasis padegimas.

MANKŠTOS PAMOKOS
Chicago parkų būstinėse pradamos mankštos pamokos.

KNYGEĖS NOMOKAMAI
Socialinės apdraudos įstaiigoje, 9730 S. Western, Chicagoje, dalinamos nemokamai knygtės su patarimais apdraudos, socialinės pagalbos, invalidumo, aklumo ir kitais klausimais.

PRASIDĖJO OPEROS SEZONAS
Chicagoje Lyric operos sezonas prasidėjo rugsėjo 20 d. Buvo statoma Mozarto „Užburtoji fleita“ (Die Zauberflöte). Kitos operos bus: Puccini „La Boheme, Wagnerio „Parzifal“, Mandelios „Orlando“, Verdi „Kaukių balius“, Janačeko „Katja Kabanova“, Leharo „Linksmoji našlė“ ir Poncielli „La Gioconda“.

IŠTRUKO I SOVIETIJOS
Marija Pavlenko ir jos dukterė Natalija, po daugelio prašymų, gavo leidimą ir iš Sovietų Sąjungos atvyko į Chicago nuolatiniam apsigyvenimui. Kaip tik pataikė į čia gyvenusio savo sūnaus vestuves.

Advokatas Jonas Gibaitis
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. — 776-8700
Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak.
Šeštad. 9 v. r. iki 1 val. d.

— Šiais metais sueina 75 metai, kai Londone gyvenantį lietuvių 1911 m. pasistatė šv. Kazimiero bažnyčia ir klebonija. Bažnyčia buvo pašventintas 1912 m. kovo 10 d.

— Didžiosios Britanijos Lietuvių sąjungos Manchestero skyrius rugsėjo 13 d. surengė Tautos šventės minėjimą. Paskaitą skaitė Antanas Bruzgas iš Light. Buvo ir meninė dalis.

— Didžiosios Britanijos lietuvių ruošiasi vykti į Romą dalyvauti Lietuvos krikščionybės minėjime ir būti liudininkais Dievo Tarnu arkiv. Jurgio Matulaičio beatifikacijoj. Norintieji važiuoti jau registruojasi Londono šv. Kazimiero parapijos klebonijoje.

CHICAGOS ZINIOS

AR ATLEIS 7,600?
Chicago meras Washingtonas perspėja, kad jeigu nebus pakelti mokesčiai už nuosavybes, tai miestas turės atleisti 7,600 policininkų ir ugniagesių. Vyksta svarstymai ir ginčai.

PABĖGĖS IŠ SOVIETIJOS SOLISTAS
Buvęs Minsko operos pagrindinis tenoras Viačeslav Polosov, 36 m., pasitraukė iš Sovietų Sąjungos ir įtemptai ruošiasi šį sezoną dainuoti Lyric operos statomoje „La Boheme“ Rudolfio vaidmeny.

NARKOTIKAI MOKYKLOSE
Chicago mokyklose ima plisti narkotikai. Yra vietų, pvz. Hyde Park Career Academy, kur budi ginkluoti policininkai, pietų pertraukoj saugodami nuo narkotikų spekuliantų.

ZUVO GAISRE
Du broliai: Julio Martinez, 19 m., ir Lupe Martinez, 28 m., rugsėjo 21 d. žuvo degant jų namui 2603 W. 24 Place, Chicagoje. Įtariamasis padegimas.

MANKŠTOS PAMOKOS
Chicago parkų būstinėse pradamos mankštos pamokos.

KNYGEĖS NOMOKAMAI
Socialinės apdraudos įstaiigoje, 9730 S. Western, Chicagoje, dalinamos nemokamai knygtės su patarimais apdraudos, socialinės pagalbos, invalidumo, aklumo ir kitais klausimais.

PRASIDĖJO OPEROS SEZONAS
Chicagoje Lyric operos sezonas prasidėjo rugsėjo 20 d. Buvo statoma Mozarto „Užburtoji fleita“ (Die Zauberflöte). Kitos operos bus: Puccini „La Boheme, Wagnerio „Parzifal“, Mandelios „Orlando“, Verdi „Kaukių balius“, Janačeko „Katja Kabanova“, Leharo „Linksmoji našlė“ ir Poncielli „La Gioconda“.

IŠTRUKO I SOVIETIJOS
Marija Pavlenko ir jos dukterė Natalija, po daugelio prašymų, gavo leidimą ir iš Sovietų Sąjungos atvyko į Chicago nuolatiniam apsigyvenimui. Kaip tik pataikė į čia gyvenusio savo sūnaus vestuves.

Advokatas Jonas Gibaitis
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. — 776-8700
Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak.
Šeštad. 9 v. r. iki 1 val. d.